

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2020-4-054

(Nihai İnceleme)

Karar Sayısı : 21-35/503-246

Karar Tarihi : 14.07.2021

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE

Üyeler : Arslan NARİN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK, Ahmet ALGAN, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK

B. RAPORTÖRLER: Fatma ATAÇ, Damla YAZ, Derya ERMIŞ

C. BİLDİRİMDE

BULUNAN : - Aon plc.

Temsilcileri: Av. M. Togan TURAN, Av. Deniz BENLİ

Orjin Maslak Eski Büyükdere Cad. No.27 K:11 Maslak/İstanbul

- Willis Towers Watson Public Limited Company

Temsilcileri: Av. Gönenç GÜRKAYNAK, Av. O. Onur ÖZGÜMÜŞ

Çitlenbik Sok. No:12 Yıldız Mah. Beşiktaş/İstanbul

- (1) **D. DOSYA KONUSU: Willis Towers Watson Public Limited Company'nin tek kontrolünün Aon plc. tarafından devralınması işlemi.**
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 22.07.2020 tarih ve 7646 sayı ile giren başvuruda, Willis Towers Watson Public Limited Company (WTW) hisselerinin tamamının Aon plc. (AON) tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talep edilmiştir.
- (3) İşlemin değerlendirilmesi sürecinde; 27.07.2020 tarih ve 10175 sayı ile Türkiye Sigorta, Reasürans ve Emeklilik Şirketleri Birliği ve Sigorta ve Reasürans Brokerleri Derneği'nden, ayrıca 27.07.2020 tarih ve 10174 sayı ile tarafların rakipleri ve müşterilerinden bilgi talebinde bulunulmuştur. Üçüncü tarafların cevabi yazıları farklı tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Ek olarak, 05.08.2020, 02.09.2020, 02.10.2020, 03.11.2020, 11.12.2020 ve 18.01.2021 tarihlerinde devralan taraftan bilgi talebinde bulunulmuştur. Tarafın cevabi yazıları ise 17.08.2020, 18.08.2020, 18.09.2020, 21.10.2020, 27.11.2020, 05.01.2021 ve 05.02.2021 tarihlerinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. Ayrıca, tarafların pazar payları hakkındaki açıklamalarını sundukları ek bilgi yazısı 09.02.2021 tarih ve 14981 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (4) Dosyanın incelenmesi süresinde, ayrıca 18.09.2020 tarih, 12745 sayı ile (.....), 18.09.2020 tarih ve 12743 sayı ile (.....) ve 19.10.2020 tarih, 14422 sayı ile (.....) bilgi talep edilmiştir. (.....) 28.09.2020 tarih, 10342 sayı; (.....) 29.09.2020 tarih, 10415 sayı ve (.....)'ın 02.11.2020 tarih, 11697 sayı ile cevabi yazıları Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (5) İlaveten, 11.11.2020 tarih ve 15753 sayı ile T.C. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumuna (SDDK) ve 18.11.2020 tarih ve 16177 sayı ile (.....) işlem hakkındaki görüşleri sorulmuştur. SDDK'nın cevabi yazısı 15.12.2020 tarih ve 13592 sayı ile Kurum kayıtlarına ulaşmıştır.

- (6) İnceleme devam ederken, 11.11.2020 tarih ve 15754 sayı ile tarafların çeşitli müşterilerine işleme ilişkin görüşleri sorulmuştur. Üçüncü tarafların cevabi yazıları farklı tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir. (.....) ile yapılan görüşme tutanağı ise 04.12.2020 tarih ve 13155 sayı ile kayıt altına alınmıştır.
- (7) 11.12.2020 tarih ve 17350 sayı ile (.....), 11.12.2020 tarih ve 17348 sayı ile (.....) ve (.....) bilgi talebinde bulunulmuştur. (.....) cevabi yazısı 22.12.2020 tarih, 13863 sayı ile (.....) cevabi yazısı 23.12.2020 tarih ve 13885 sayı ile (.....) cevabi yazısı ise 28.12.2020 tarih ve 13995 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (8) (.....) tarafından 14.12.2020 tarih ve 13509 sayı ile ek bilgi sunulmuştur.
- (9) Dosyaya ilişkin hazırlanan Ön İnceleme Raporu ve ekleri 23.02.2021 tarih ve 21147 sayı ile Rekabet Kuruluna (Kurul) sunulmuş, Kurul, 25.02.2021 tarih ve 21-10/132-M sayı ile bildirim konusu nihai incelemeye alınmasına karar vermiştir.
- (10) Nihai inceleme bildirimini, taraflarca 15.03.2021 tarihinde tebellüğ edilmiş; tarafların birinci yazılı görüşü, 13.04.2021 tarih ve 17019 sayı ile süresi içinde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (11) Singapur Rekabet ve Tüketici Komisyonu ve Singapur Mali Otoritesi ile Kurum arasında bilgi aktarımı gerçekleştirilebilmesi için gizlilik feragatnameleri sırasıyla 26.04.2021 tarih, 17412 sayı; 18.05.2021 tarih, 17903 sayı; 27.04.2021 tarih, 17441 sayı ve 18.05.2021 tarih, 17901 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (12) Nihai inceleme döneminde, 20.05.2021 tarih, 25574 sayı ile tarafların müşterisi olma potansiyeli bulunan büyük teşebbüslerden; 20.05.2021 tarih, 25573 sayı ile ön inceleme aşamasında işlemle ilgili olumsuz görüş veren teşebbüslerden ve tarafların rakiplerinden ve ayrıca 20.05.2021 tarih, 15571 sayı ile piyasada faaliyet gösteren sigorta şirketlerinden bilgi ve belge talep edilmiştir.
- (13) Talep edilen bilgi ve belgelere ilişkin olarak (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....), (.....) ve (.....) cevabi yazıları değişik tarihlerde Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (14) Tarafların Avrupa Komisyonu'na (Komisyon) sunulan Reasürans Taahhüdü ve bu taahhüdün Türkiye'deki etkilerine ilişkin ek bilgi dilekçeleri sırasıyla 20.05.2021 tarih, 17980 sayı ve 31.05.2021 tarih, 18226 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (15) Yürütülen nihai inceleme sonucunda düzenlenen 08.07.2021 tarih ve 2020-4-054/Nİ sayılı Nihai İnceleme Raporu görüşülerek karar tesis edilmiştir.
- (16) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, bildirim konu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

G. YAPILAN İNCELEME VE TESPİTLER

G.1. Taraflar

G.1.1. Devre Konu: Willis Towers Watson Public Limited Company

- (17) WTW, merkezi Londra'da bulunan ve hisseleri NASDAQ Global Select Market'te işlem gören halka açık bir şirkettir. WTW; sağlık ve medikal sigorta, dışçılık, hayat, engellilik ve hastalık ödenekleri ve diğer sosyal ödemelere ilişkin danışmanlık hizmetleri; küresel seviyede ticari hayat dışı sigorta brokerliği hizmeti, yatırım danışmanlığı ve ihtiyari yönetim hizmetleri ile küresel anlamda sigorta ve reasürans şirketlerine reasürans

aracılık hizmetleri ve çalışanlara-emekli olmuş çalışanlara temel medikal ve yan yardım değişim hizmetlerinin sağlanması alanlarında faaliyet göstermektedir.

- (18) WTW, Türkiye’de Willis Towers Watson Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. (WTW SİGORTA) ve Willis Towers Watson Danışmanlık Ltd. Şti. aracılığıyla sigorta ve reasürans aracılığı, insan kaynakları danışmanlık hizmetleri ve sigorta danışmanlığı alanlarında faaliyette bulunmaktadır.

G.1.2. Devralan: Aon plc.

- (19) AON; İrlanda’da kurulu, merkezi Londra’da bulunan ve hisseleri New York Borsası’nda işlem gören halka açık bir şirkettir. AON; müşterileri ile sigorta şirketleri arasında ve sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri arasında aracılık hizmetleri, şirketlere emeklilik programlarına yönelik tasarım danışmanlığı, risk yönetimi, aktüeryal hizmetler, yatırım danışmanlığı, insan sermayesi danışmanlığı; sağlık ve sosyal ödeme dağıtımı ve danışmanlığı hizmetleri ve sayılan hizmetlerle ilgili veri analizi hizmeti alanlarında faaliyet göstermektedir.
- (20) AON’un, Türkiye’de kendisi ile aynı alanlarda faaliyet gösteren Aon Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. (AON SİGORTA) ve Aon Danışmanlık Hizmetleri A.Ş. (AON DANIŞMANLIK) olmak üzere dolaylı iştirakleri bulunmaktadır. AON SİGORTA Türkiye’de çeşitli branşlarda sigorta aracılık faaliyetinde bulunurken, AON DANIŞMANLIK hâlihazırda tasfiye halindedir. Ayrıca AON’un Aon Solutions Turkey Danışmanlık A.Ş. (AON SOLUTIONS) isimli aktüerlik, insan sermayesi ve emeklilik ile sosyal ödeme alanlarında danışmanlık hizmeti sunan bir ortak girişimi bulunmaktadır.

G.2. İlgili Pazar

G.2.1. Sektöre İlişkin Bilgiler

- (21) Bildirilen işlem kapsamında tarafların her ikisi de hem dünya çapında hem de Türkiye’de sigorta ve reasürans brokerliği alanında faaliyet göstermektedir. Bu kapsamda bu bölümde öncelikle sigortacılık ve reasürans hizmetleriyle ilgili bilgilere ardından brokerlik hizmetleriyle ilgili açıklamalara yer verilmiştir.

G.2.2.1.1. Sigortacılık Hizmetleri

- (22) Sigorta, bir şeyin veya bir kimsenin herhangi bir yönden ileride karşılaşılabileceği parayla ölçülebilen zararını ödenen prim karşılığında gidermek veya ekonomik açıdan önemsiz bir duruma getirebilmek amacıyla bu işle uğraşan kuruluşla yapılan iki taraflı bağlantı sözleşmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu bağlamda Türk Ticaret Kanunu’nun 1401. maddesinde sigorta sözleşmesi “*sigortacının bir prim karşılığında, kişinin para ile ölçülebilir bir menfaatini zarara uğratan tehlikenin, rizikonun, meydana gelmesi hâlinde bunu tazmin etmeyi ya da bir veya birkaç kişinin hayat süreleri sebebiyle ya da hayatlarında gerçekleşen bazı olaylar dolayısıyla bir para ödemeyi veya diğer edimlerde bulunmayı yükümlendiği sözleşme*” olarak açıklanmıştır. Bu kapsamda kurulan sözleşmelerde, bir tarafta sigorta teminatı veren, ilgili kanun ve mevzuata göre sigortacılık faaliyetinde bulunmaya yasal olarak yetkili bulunan “sigortacı”, diğer tarafta da menfaati sigortayla teminat altına alınan “sigortalı” bulunmaktadır. Sigortalı, teminat kapsamındaki tehlikelerden herhangi birinin gerçekleşmesi durumunda, meydana gelen hasarın tazmini talebinde bulunmaya yasal olarak yetkili kişidir. Diğer yandan, sigortacı ile sigorta sözleşmesini akdeden ve prim ödeme yükümlülüğü altına giren kişi, sigorta ettiren olarak ifade edilmektedir. Genellikle uygulamada sigorta ettiren ile sigortalı aynı kişi olmakla birlikte, farklı kişiler de olabilmektedir. Sigortacının sigortalıyı

koruma yükümlülüğüne karşılık, sigortalının (veya sigorta ettirenin) da sözleşme ile saptanan prim adı altındaki bir meblağı ödeme yükümlülüğü bulunmaktadır.

- (23) Ülkemiz mevzuatında sigortacılık faaliyetleri hayat ve hayat dışı olmak üzere iki ana gruba ayrılmıştır. "Hayat sigortacılık hizmetleri"; kişinin vefatı, kaza sonucu iş göremez hale gelmesi, yaşlılık ve sakatlık gibi durumlarda kişinin geçimini sağlamasına ve ekonomik kayıpların telafi edilmesine yönelik "risk ağırlıklı hayat sigortaları" olarak tanımlanabilecek sigorta ürünleriyle, kişinin ödemiş olduğu primlerin belirli bir kısmı ile birikim taahhüdünde bulunması yoluyla emeklilik programlarına bir destek niteliği ve yatırım gayesi taşıyan "birikimli hayat sigortaları" olarak tanımlanabilecek ürünleri kapsamaktadır. "Hayat dışı sigorta hizmetleri" ise hayat sigortası ve emeklilik dışındaki genel sigorta ürünlerinin satıldığı bir sigortacılık türüdür. Hayat dışı sigortalar, 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu (5684 sayılı Kanun) ve ilgili mevzuat kapsamında kaza, sağlık, kara araçları, raylı araçlar, hava araçları, su araçları, nakliyat, yangın ve doğal afetler, genel zararlar, kara araçları sorumluluk, hava araçları sorumluluk, su araçları sorumluluk, genel sorumluluk, kredi, emniyeti suiistimal, finansal kayıplar, hukuksal koruma ve destek sigortası şeklinde 18 adet alt segmente ayrılmıştır¹.
- (24) Sigortacılık Kanunu'nun 24. maddesine göre sigorta şirketleri, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Türkiye Sigorta Birliği'ne (TSB) giriş aidatını ödeyerek üye olmak zorundadır. TSB'nin 2020 sonu itibarıyla aktif olarak 66 üyesi mevcut olup bunların 40'ı hayat dışı, 22'si hayat ve emeklilik ve dördü reasürans şirketi olarak faaliyette bulunmaktadır².

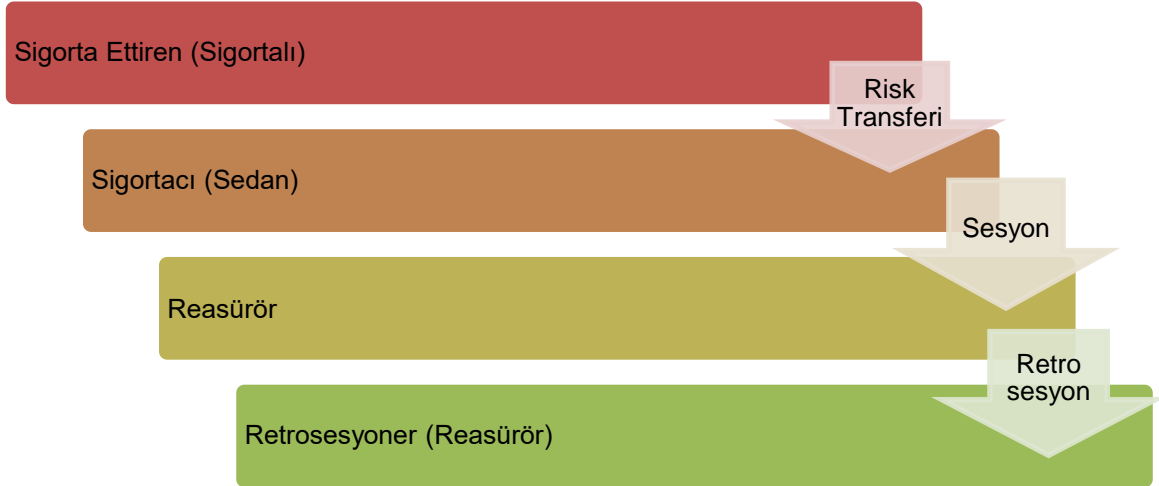
G.2.2.1.2. Reasürans Hizmetleri

- (25) Reasürans (mükerrer sigorta); daha önce sigorta edilmiş bir riskin, belli bir kısmının veya tamamının yeniden sigorta edilmesidir. Sigorta şirketleri, teminat verdikleri rizikolarda büyük hasarların aynı zamana denk gelmesi ihtimaline karşı, hasar ödemelerinde zorlanmamak için reasürans yaptırmaktadır. Reasürans, sigorta şirketlerine; kendi sermayeleri, ihtiyatları, özvarlıkları bakımından tek başlarına yüklenmeleri mali yönden mümkün olmayan riskleri sigortalayabilme imkânı verir. Reasürans ilişkisi kapsamında, rizikonun dağıtılması ve bölünmesi sağlanmakta, hasar beklentilerinden olası sapmalar en aza indirgenmekte ve olabildiğince homojen portföylerin oluşturulması amaçlanmaktadır.
- (26) Çeşitli sigorta türlerinde sigortalının kendi bünyesinde tutamayacağı kadar büyük rizikolar söz konusu olabileceğinden, böyle bir rizikoyu kabul eden sigortacı, bunun bir kısmını "reasürans" olarak adlandırılan bir işlemle reasürans şirketine devretmeyi tercih edebilmektedir. Reasürans işlemlerinde riski bu şekilde devreden şirkete "sedan", devir alan şirkete "reasürör" adı verilmektedir. Sedan şirket, sigortalıdan toplamış olduğu primlerin ve sigortalıya ödemiş olduğu hasarların belli bir kısmını, reasürans anlaşmaları vasıtasıyla, reasürans şirketine yansıtmaktadır.
- (27) Reasürörler de sigortacılar gibi verdikleri reasürans teminatlarının (üstlendikleri risklerin) tamamını kendi bünyelerinde tutmayıp devredebilirler. Bu devir işlemine "retrosesyon" denilmektedir. Reasürörün üstlendiği riski sigortalayan şirkete de "retrosesyoner" adı verilmektedir. Sedan, reasürör ve retrosesyoner arasındaki iş ilişkisi aşağıdaki şemada verilmiştir:

¹ Sigorta branşları Sigortacılık Kanunu'nun 5. maddesi ve buna ilişkin olarak 11.07.2007 tarih ve 26579 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2007/1 sayılı Sigorta Branşlarına İlişkin Tebliğ'de düzenlenmiştir.

² <https://www.tsb.org.tr/hakimizda.aspx?pageID=657> (Erişim Tarihi: 11.02.2021).

Şekil-1: Reasürans Süreci

- (28) Yukarıdaki şekilde de görüleceği üzere, sigorta şirketleri için bir tür teminat veya korunma aracı olan reasüransın ilk koşulu, bir sigorta sözleşmesinin varlığıdır. Reasürans ilişkisi kapsamında, sedan, rizikonun belirli bir kısmını reasüröre devretmeyi; reasürör de sedanın kendisine devrettiği riziko kısmını kabul etmeyi üstlenmektedir. Reasürans, riskin ikincil paylaşımı niteliğinde olup; devir ve kabulün koşulları, reasürans anlaşmasında yer almaktadır. Reasürör ile sedan arasındaki teminat ilişkisini gösteren anlaşma metninde, sigortanın konusu, orijinal sigorta bedeli, sigortalının adı ve adresi, verilen teminat, teminat süresi, reasürans primi, komisyon oranı ve reasürör tarafından teminat altına alınan oran veya miktara yer verilmektedir. Reasürans kapsamında sigortalının, sigortacı ile reasürörü arasındaki sözleşme ile doğrudan doğruya ilişkisi bulunmamaktadır. Reasürans, sigorta şirketini ilgilendiren bir iç işlem olduğundan, sigortalı reasürans anlaşmasının tarafı ya da muhatabı değildir. Reasürörün sorumluluğu sadece sigorta şirketine karşı olup, sigortalı ile yalnızca sigortacı muhatap olmaktadır. Nitekim 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 1403. maddesinde reasüransa yönelik olarak,

“(1) Sigortacı, sigorta ettiği menfaati, dilediği şartlarla, tekrar sigorta ettirebilir.

(2) Reasürans, sigortacının, sigorta ettirene karşı borç ve yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz; sigorta ettirene, tekrar sigorta yapana karşı, doğrudan dava açmak ve istemde bulunma haklarını vermez.”

ifadelerine yer verilmiştir.

- (29) Sigorta şirketleri tarafından, müşteri talebine istinaden teklif primi oluşturulurken, alınacak riskin reasürans maliyetinin bilinmesi gerekmektedir. Bu sebeple, reasürans desteği için reasürörlere gidilerek maliyet arayışına girilmektedir. Bu süreçte reasürans desteği vermek isteyen şirketlerden gelen teklif, koşul ve muafiyetler sonrasında sunulacak optimum risk primi hesaplanmakta; üzerine şarjmanlar eklenerek nihai prime ulaşılmakta ve satış kanalları üzerinden müşteriye dönüş sağlanmaktadır. Dolayısıyla, büyük risk taşıyan işler bakımından reasürans maliyeti müşteriden alınacak primin temel belirleyicisidir. Bununla birlikte; bazı durumlarda, sigorta şirketi teklifine sigortalıdan onay aldıktan sonra reasürörlere iletmekte; reasürör şirketler ise kendilerine iletilen şartları kendi iş kuralları, risk iştahları, kapasiteleri, sigortalama kılavuzları dahilinde değerlendirerek sedana dönüş yapmaktadırlar.
- (30) Aşağıda sayılan iki reasürans türü ile sigorta şirketlerinin rizikoyu ve olası hasarı çeşitli sigortacılar arasında dağıtması mümkündür:

- Otomatik Reasürans Anlaşmaları (Trete Reasüransı): otomatik reasürans, “zorunlu reasürans” yahut “trete reasüransı” olarak da adlandırılmaktadır. Trete, kapsamlı bir reasürans anlaşması olup, reasürör ve sedan şirket, başlangıçta yapacakları bir anlaşmayla, yıllık bazda aralarında gerçekleşecek alışverişin bütün esaslarını (işlerin niteliği, limiti, komisyonu, hesaplama şekli vb.) belirleyerek, reasürans ihtiyacı olan sedan şirketin otomatik bir teminata sahip olmasını sağlamaktadır. Bu doğrultuda, sınırlar içinde reasürans anlaşmasının kapsamına giren bütün rizikolar, anlaşmada öngörülen limitler dahilinde, reasürör tarafından peşin olarak kabul edilmiş olmaktadır. Daha açık bir anlatımla, trete reasüransı kapsamında sigortacının, risk grubu kapsamındaki sigortalardan dolayı üstlenmiş olduğu riskin bir kısmını reasüröre devretmesi halinde, bu risklerin reasürör tarafından kabul edilmesi zorunludur. Zira otomatik reasürans anlaşmalarının en temel özelliği zorunluluk olup, anlaşma akdedildikten sonra sedan şirketin anlaşma kapsamındaki riskleri devretmemesi veya reasürörün bu riskleri reddetmesi söz konusu olamamaktadır. Trete anlaşmaları çoğunlukla yıllık olarak yapılmakta olup belirli risk ve teminatları içermektedir. Trete anlaşmaları sigorta şirketi tarafından direkt reasürör ile anlaşılacak suretiyle yapılabileceği gibi aracı olarak reasürans brokerinden hizmet alınması yoluyla da yapılabilmektedir.
- İhtiyari (Fakültatif) Reasürans: İhtiyari reasürans, sigorta şirketi ile reasürör arasında belirli bir sigorta riskinin devrine ilişkin bir anlaşma olup sigortacının riskin bir kısmını veya tamamını reasüröre devretmesine ilişkindir. Adından da anlaşılabilirliği üzere, bu reasürans yönteminde ne sedan şirketin herhangi bir riziko üzerinden reasürans devri yapma ne de reasürörün devredilen işi kabul zorunluluğu vardır. Bir başka ifadeyle, her iki tarafın da seçme özgürlüğü bulunmakta olup tarafların teklif ve şartları uygun bulması halinde isteğe bağlı olarak akdedilen bir sözleşme ilişkisi mevcuttur. İhtiyari reasüransta, her risk teker teker ve birbirinden bağımsız olarak ele alınmakta ve karşılıklı ön görüşmeyle kabul edilmekte ya da reddedilmektedir. Bir başka ifadeyle, ihtiyari reasürans anlaşmaları iş bazında yapılmakta olduğundan; poliçe tanziminden önce, gerekli reasürans desteğinin bulunması ve tüm şartlarda karşılıklı olarak anlaşılması gerekmektedir. İhtiyari reasürans yönteminde riskin kabulü tretelerde olduğu gibi zorunlu değil, tamamen iş bazında gerçekleştirilmektedir. İhtiyari reasürans işlemlerinde yazılan işin tamamı veya belirli bir kısmı devredilebilmektedir. İhtiyari reasüransa genel olarak aşağıdaki durumlarda ihtiyaç duyulmaktadır:
 - Rizikonun, sigorta şirketinin trete kapasitesini aşması,
 - Rizikonun, sigorta şirketinin tretelerinde istisna edilmiş olması,
 - Sigortacının teknik bakımdan (fiyat ve koşulların belirlenmesi için) ihtiyari reasürörün yardımına ihtiyaç duyması.

(31) İhtiyari reasürans işlemleri doğrudan doğruya reasürans şirketi veya reasürans fonksiyonu üstlenen sigorta şirketi ile anlaşma yapılarak gerçekleştirilebileceği gibi, bir reasürans brokeri aracılığıyla da gerçekleştirilebilmektedir. Bu bakımdan ihtiyari reasürans işlemlerinin,

a. Direkt reasüröre sesyon³,

³ Sigorta şirketinden reasürans şirketine aktarılan hisseye sesyon denilmektedir.

b. Reasürans brokeri ile sesyon

şeklinde olmak üzere iki farklı şekilde gerçekleştirilebilmesi muhtemeldir.

G.2.2.1.3. Brokerlik Hizmetleri

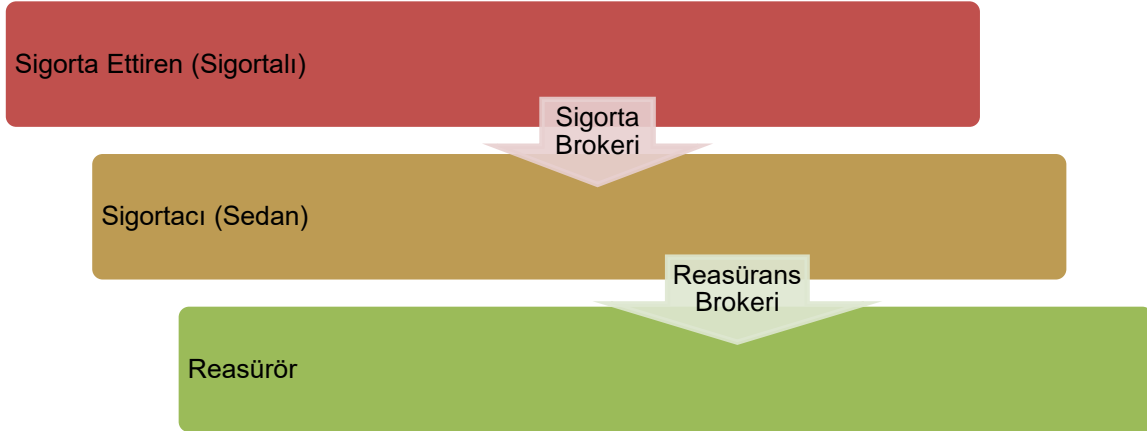
- (32) Sigortacılık hizmetlerinde sigorta acenteleri ve brokerler aracı olarak faaliyet gösterebilmektedir.⁴ 5684 sayılı Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 2. maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde broker, "*Sigorta veya reasürans sözleşmesi yaptırmak isteyenleri temsil ederek, bu sözleşmelerin yaptırılacağı şirketlerin seçiminde tamamen tarafsız ve bağımsız davranarak ve teminat almak isteyen kişilerin hak ve menfaatlerini gözeterek sözleşmelerin akdinden önceki hazırlık çalışmalarını yürütmeyi ve gerektiğinde sözleşmelerin uygulanmasında veya tazminatın tahsilinde yardımcı olmayı meslek edinen kişi*" olarak tanımlanmaktadır. Anılan maddenin (m) bendinde ise sigorta acentesi, "*Ticarî mümessil, ticarî vekil, satış memuru veya müstahdem gibi tâbi bir sıfatı olmaksızın bir sözleşmeye dayanarak muayyen bir yer veya bölge içinde daimî bir surette sigorta şirketlerinin nam ve hesabına sigorta sözleşmelerine aracılık etmeyi veya bunları sigorta şirketleri adına yapmayı meslek edinen, sözleşmenin akdinden önce hazırlık çalışmalarını yürüten ve sözleşmenin uygulanması ile tazminatın ödenmesinde yardımcı olan kişi*" olarak tanımlanmaktadır.
- (33) Yukarıda yer verilen ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde, sigortacılık hizmetlerinde aracı konumunda olan acente ve broker arasındaki farkın iki temelden oluştuğu görülmektedir. İlki, iki aracının temsil ettikleri tarafların farklı olması iken, ikinci fark brokerin aynı zamanda reasürans işlemlerine de aracılık edebilmesidir. Bir başka ifadeyle, sigorta acentesi, sigorta şirketlerini temsil ederek, sigorta sözleşmelerine aracılık ederken; brokerler sigorta brokeri ve/veya reasürans brokeri olmasına bağlı olarak sigorta sözleşmelerinde sigortalıları (müşterileri); reasürans sözleşmelerinde sigorta şirketlerini temsil edebilmektedir. Brokerlere ilişkin esaslar 5684 sayılı Kanun'un yanı sıra, 27.05.2015 tarih ve 29368 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sigorta ve Reasürans Brokerlik Yönetmeliği (Brokerlik Yönetmeliği) ve 28.07.2016 tarih ve 28980 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sigorta Acenteleri Yönetmeliği'nde (Acentelik Yönetmeliği) düzenlenmiştir. İlgili mevzuat çerçevesinde, sigorta sözleşmeleri kapsamında sigorta brokerlerinin sigorta acentelerinden farklarında aşağıdaki hususların öne çıktığı görülmektedir:
- Brokerlik Yönetmeliği'nin 15. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, sigorta sözleşmesi yaptırmak isteyen kişi tarafından yetki verilen brokerlerin, yetki belgelerini ibraz etmek suretiyle teklif alması, bu teklifleri ve karşılaştırmalı fiyatları brokerlik yetkisi veren tarafa bildirmesi esastır.
 - Brokerlik Yönetmeliği'nin 16. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, brokerler, sigorta şirketleriyle aralarındaki çalışma esaslarını belirlemek üzere protokol akdedebilmekte iken, sigorta şirketlerine portföy taahhüdünde bulunamamaktadır. Öte yandan, Sigortacılık Kanunu'nun 23. maddesinin on altıncı fıkrasına göre, sigorta acentelerinin yaptıkları işlemlere ilişkin olarak portföy hakları söz konusudur.
 - Brokerlik Yönetmeliği'nin 17. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, brokerlerin sigorta poliçesi ve benzeri sigorta sözleşmesiyle ilgili belge düzenlemesi mümkün olmamaktadır. Acentelik Yönetmeliği'nin 14. maddesinin

⁴ Sigorta brokeri ve acenteler dışında bankalar da sigorta işlemlerine acente sıfatıyla ve bankasürans yoluyla aracılık edebilir. Bankasürans, bankaların sigorta acenteliği yaparak yaygın şube sistemlerini sigorta ürünlerinin dağıtılmasında kullanmaları olarak da nitelendirilmektedir.

birinci fıkrası uyarınca, acentelik yetkisi sigorta şirketleri tarafından düzenlenecek vekâletnameyle verilmekte olup, aynı Yönetmeliği'n 17. maddesinin birinci fıkrası uyarınca, yetki verilmesi durumunda acenteler, sigorta şirketleri adına poliçe tanzim edebilmektedir.

- (34) Söz konusu düzenlemelerden görülmektedir ki; sigorta acentesi, sigorta şirketini temsil ederek sigorta ürünü satışı gerçekleştirmekte ve poliçe tanzim etmektedir. Sigorta brokeri ise, temsil ettikleri kişiler için sigorta şirketlerinden karşılaştırmalı fiyatları almakta, müşterisine sunmakta ve uygun bulunması halinde sigorta sözleşmesinin kurulabilmesi için kendisine verilen yetki dâhilinde işlem yapmaktadır. Bunun haricinde broker, sigorta şirketini temsilen herhangi bir işlem tesis etmemekte yahut sigorta ürünü satışı gerçekleştirmemektedir. Keza, sigorta brokeri tarafından sözleşmenin kurulmasından önce müşteriler ilgili mevzuata uygun şekilde bilgilendirilmekte, bilgilendirme sonrasında satış işlemlerine geçilerek sigorta şirketi tarafından poliçe tanzim edilmektedir.
- (35) Bununla birlikte, brokerlerin faaliyet göstermek istedikleri hayat sigortacılık, hayat dışı sigortacılık, bireysel emeklilik ve reasürans hizmetleri için ruhsat almaları gerekmekte olup, 5684 sayılı Kanun'un brokere ilişkin getirdiği tanımdan, yukarıda da belirtildiği gibi bir brokerin aynı zamanda hem sigorta hem de reasürans brokeri olmasının mümkün olduğu anlaşılmaktadır. Nitekim sektörde faaliyet gösteren 153 brokerin içerisinde; 5 tanesi sadece reasürans, 45 tanesi sadece sigorta brokeri (hayat dışı ve/veya hayat ve/veya bireysel emeklilik brokeri), 103 tanesi hem sigorta brokeri hem de reasürans brokeri olarak faaliyet göstermektedir⁵.

Şekil-2: Brokerden Hizmet Alınması Halinde Sigorta ve Reasürans Yapılması Süreci

- (36) Brokerler hem sigorta hem de reasürans brokeri olarak faaliyet gösterebilmektedirler. Sigorta brokeri, müşterinin (sigortalı/sigorta ettiren) kendisine verdiği yetki doğrultusunda sigorta şirketleriyle görüşerek müşterinin riskinin teminat altına alınması için en uygun teklifi müşteriye sunar. Müşteri ile sigorta şirketi arasında sözleşme ilişkisi kurulmasına aracılık eden broker bu hizmeti karşılığında komisyon almaktadırlar.
- (37) Reasürans brokerleri ise hâlihazırda bir sigorta şirketi tarafından üstlenilmiş olan riskin reasüröre devredilmesi aşamasında devreye girmektedir. Reasürans brokeri yetki aldığı sigorta şirketi adına reasürörlerden teklif toplayarak, sigorta şirketi için en uygun koşullu teklifleri sigorta şirketine iletmekte ve bu hizmeti karşılığında komisyon

⁵ Veriler, Brokerler Derneği'nin internet sitesinden alınmıştır (Erişim Tarihi: 11.02.2021).

almaktadır. Reasürans brokerine trete reasüransı yapılması ya da iş bazında ihtiyari reasürans yapılması için başvurulabilmektedir.

- (38) Sayılan hizmetlerin dışında brokerler müşterilerine aktüeryal hizmetler (riskin hesaplanması vs.) ve analitik hizmetler (birden fazla sayıda programla deprem modellemesi, jeolojik durumun yorumlanması, dinamik finansal analiz, deprem sonrası yangın, sel risk, değerlendirilmesi, vs.) de sunabilmektedirler.
- (39) Brokerlik hizmetlerinin Türkiye pazarındaki işleyiş şekline bakıldığında daha önce de belirtildiği gibi pazarda irili ufaklı 100'den fazla brokerin faaliyet gösterdiği görülmektedir. Riskin sigorta şirketine devredilmesi aşamasında hizmet sunan sigorta brokerliği alanında rekabet reasürans brokerliğine nazaran daha fazladır. Zira riskin birincil sigortalanması aşamasında reasürans aşamasından farklı olarak brokerlerin çoğunlukla yurtdışından hizmet sağlaması gerekmediğinden daha küçük brokerler de daha büyük çaplı brokerlere rakip olabilmektedir. Bununla beraber reasürans brokerliği hizmetlerinde tarafların riskinin yurtdışındaki reasürörlere aktarılması gerekebilmekte bu durumda da küresel olarak faaliyet gösteren brokerler öne çıkmaktadır. Küresel yapılanması olmasa da stratejik ittifaklar aracılığıyla küresel olarak faaliyet gösteren brokerler de mevcuttur. Bu kapsamda Türkiye'de yerleşik brokerler direkt olarak kendileri ya da stratejik işbirlikleri aracılığıyla da uluslararası pazarda risk plasmanı yapabilmektedirler. Bu işbirliklerine örnek olarak Türker Sigorta ve Reasürans Brokerliği Ltd. Şti. (TÜRKER) ve Beach & Associates, Rönesans Reasürans ve Sigorta Brokerlik A.Ş. (RÖNESANS BROKERLİK) ve BMS Group, Integra Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. (INTEGRA) ve Lockton Inc. (LOCKTON) arasındaki işbirlikleri gösterilebilir. Bununla beraber küresel yapılanmaya sahip olan brokerlerden hizmet almanın bahse konu ittifaklar ile hizmet almaya göre maliyet avantajı ve zaman tasarrufu sağlaması söz konusudur. Bu nedenle bazı müşteriler direkt olarak küresel yapılanması olan brokerlerden hizmet almayı tercih etmektedirler.
- (40) Küresel pazarda da brokerlik hizmeti veren birçok teşebbüs olduğu görülmektedir. Bununla beraber gelirlerine göre bakıldığında pazarda Marsh Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. (MARSH), AON, WTW, Arthur J. Gallagher & Co. olmak üzere dört teşebbüsün öne çıktığı anlaşılmaktadır. Özellikle ilk üç sırada yer alan MARSH, AON ve WTW hem ellerinde bulundurdukları kaynaklar hem de sahip oldukları bağlantılar nedeniyle pazarda öne çıkmaktadır.

G.2.2. İlgili Ürün Pazarları

- (41) AON; müşterileri ile sigorta şirketleri arasında ve sigorta şirketleri ile reasürans şirketleri arasında aracılık hizmetleri, şirketlere emeklilik programlarına yönelik tasarım danışmanlığı, risk yönetimi, aktüeryal hizmetler, yatırım danışmanlığı, insan sermayesi danışmanlığı, sağlık ve sosyal ödeme dağıtımı ve danışmanlığı hizmetleri ve sayılan hizmetlerle ilgili veri analizi hizmeti alanlarında; WTW ise sağlık ve medikal sigorta, dişçilik, hayat, engellilik ve hastalık ödenekleri ve diğer sosyal ödemelere ilişkin danışmanlık hizmetleri, küresel seviyede ticari hayat dışı sigorta brokerliği hizmeti, yatırım danışmanlığı ve ihtiyari yönetim hizmetleri ile küresel anlamda sigorta ve reasürans şirketlerine reasürans aracılık hizmetleri ve çalışanlara-emekli olmuş çalışanlara temel medikal ve yan yardım değişim hizmetlerinin sağlanması alanlarında faaliyet göstermektedir.
- (42) Tarafların faaliyetleri "ticari hayat dışı sigorta dağıtım pazarı", "ticari hayat dışı reasürans dağıtım pazarı", "sağlık ve sosyal ödeme hizmetleri pazarı" ve "emeklilik ödemelerine ilişkin danışmanlık hizmetleri pazarı" alanlarında yatay olarak örtüşmektedir.

- (43) Bununla birlikte tarafların faaliyetlerinin bulunduğu her bir pazar ayrı ayrı ilgili ürün pazarı olarak tanımlanacak olabilmekle beraber, İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20. paragrafında yer alan; *"Ancak inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir"* ifadesi çerçevesinde dosya kapsamında ulaşılabilecek nihai sonucu etkilemeyeceğinden, ilgili ürün pazarı tanımı yapılmasına gerek görülmemiştir.

G.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (44) AON ve devre konu WTW uluslararası ölçekte faaliyette bulunan teşebbüslerdir. Dosya kapsamında ilgili coğrafi pazar en geniş anlamda "küresel", en dar anlamda ise "Türkiye" olarak belirlenebilecek olmakla beraber dosya kapsamında ulaşılabilecek nihai sonucu etkilemeyeceğinden, ilgili coğrafi pazarı tanımı yapılmamıştır.

G.3. Üçüncü Tarafların İşlem Hakkındaki Görüşleri

G.3.1. Tarafların Rakiplerinin Görüşleri

- (45) İşlemin değerlendirilmesi aşamasında tarafların sigorta ve reasürans brokerliği alanlarında faaliyet gösteren rakiplerinden işlemle ilgili görüşleri sorulmuştur. (.....) işlemin pazarda rekabetçi bir endişe yaratmayacağını ifade etmişlerdir. (.....) ise küresel sigorta brokerleri piyasasında en büyük üç brokerden ikisi olan tarafların işlem sonrasında önemli bir hacim avantajına sahip olacaklarını, ancak bu avantajı rekabeti engelleyecek şekilde kendi lehlerine kullanacaklarının söylenemeyeceğini belirtmiştir.
- (46) (.....) tarafından ise global şirketlerin brokerlik tercihinde rol oynayan önemli teşebbüslerin; AON, WTW, MARSH, GCR Howden Reasürans Brokerliği A.Ş. (HOWDEN), IBS Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. (IBS), Nart Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. (NART) ve INTEGRA olduğu, bu çerçevede işlem sonucunda küresel çapta güçlü olan iki brokerin birleşmiş olacağı ve pazar gücü elde edeceği, müşterilerin ise alternatiflerinde azalma olacağı, ancak ilgili pazarda çeşitli sigorta ve reasürans brokerlerinin faaliyette bulunduğu ve müşterilerin tercihlerinde önemli rol oynadıkları göz önüne alındığında bahse konu işlemin piyasada etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı ifade edilmiştir.
- (47) (.....), yapılan görüşmede reasürans dağıtım hizmetleri pazarında WTW'nin Türkiye'de dünyadaki kadar güçlü bir oyuncu olmadığı pazarda birçok oyuncunun da olduğunu, yabancı sermayeli brokerlerin yanında daha küçük brokerlerin de yurt dışı bağlantıları sayesinde AON ve WTW'ye rakip olabildiği de göz önüne alındığında işlemin rekabetçi bir endişe yaratmayacağını, ayrıca yurt dışında faaliyet gösteren brokerlerin Türkiye'dekilere alternatif olmasının mümkün olduğunu ifade etmiştir.

G.3.2. Tarafların Müşterilerinin ve Sigorta Şirketlerinin Görüşleri

- (48) İşlemin değerlendirilmesi aşamasında tarafların rakiplerinin yanı sıra sigorta ya da reasürans brokerliği alanında taraflardan hizmet alan müşterilerinden ve sigorta şirketlerinden görüşleri sorulmuştur.
- (49) (.....) tarafından; işlem taraflarının Türkiye'de özellikle trete reasüransında büyük pazar payına sahip şirketler olduğu, işlemin reasürans plasmanı pazarının tek bir broker elinde daha fazla toplanmasına neden olacağı, işlem sonucunda daha güçlü hale gelecek şirketin pazar dinamiklerini yönlendirmesinin kolaylaşacağı, dolayısıyla işlemin

piyasadaki rekabet ortamını olumsuz etkileyebileceği ve brokerlik hizmetlerinin kalitesinde düşüşe neden olabileceği belirtilmiştir. Ayrıca (.....) tarafından, söz konusu işlemin etkilerinin sigorta dağıtım pazarı bakımından daha sınırlı olacağı, ancak reasürans dağıtım pazarı bakımından ise seçeneklerin daha az olmasından kaynaklı olarak işlemin etkilerinin daha güçlü olacağı; zira reasürans dağıtım pazarında AON ve WTW dahil olmak üzere sadece birkaç brokerin üst düzeyde gelişmiş analitik hizmetleri (birden fazla sayıda programla deprem modellemesi, jeolojik durumun yorumlaması, deprem sonrası yangın-sel risk değerlendirmesi vs.) sunabildiği ve işlem sonrasında bu hizmeti sağlayabilen belki üç brokerin ikiye düşmesinin pazardaki rekabeti azaltarak maliyetleri yükseltebileceği ifade edilmiştir. Ek olarak, reasürans brokerliği hizmetlerinin rekabetçiliğini korumasının, sigortacılığın en büyük gider kalemlerinden olan reasürans maliyetlerinin düşürülmesi ve yurt dışına çıkan prim ödemelerinin asgariye düşürülmesi bakımından önemli olduğu, piyasada orta büyüklükte birkaç reasürans brokeri bulunmakla birlikte, sağladıkları hizmetlerin büyük brokerlerle kıyaslanabilir olmadığı, dolayısıyla nihayetinde yine üç büyük şirketten en azından biri ile çalışmayı sürdürdükleri, (.....), bu birleşmenin en azından reasürans tarafında gerçekleşmemesinin olumlu olduğu, rekabetin korunması ile maliyetlerin düşürülmesinin ve hizmet kalitesinin artmasının verdikleri hizmetin daha ucuz ve kaliteli ifa edilebilmesini sağlayacağı belirtilmiştir. Bununla birlikte, kendilerinin WTW ve AON'un yanı sıra birçok başka brokerle de çalıştıklarını belirtmişlerdir.

- (50) (.....) tarafından ise WTW'nin sigortacılık faaliyetlerinin kısıtlı olmasından dolayı işlemin bu alanda önemli bir etki yaratmayacağı, reasürans faaliyetleri açısından ise iki broker de küresel olarak güçlü oyuncular olduğundan trete reasüransı kapasitesi açısından bir merkezleşme olabileceği ve AON'un devralmanın etkisiyle daha belirgin hale gelebilecek rekabet üstünlüğünün hizmet kalitesini olumsuz etkileyebileceği ifade edilmiştir.
- (51) (.....) tarafından, bahse konu işlem sonucunda olası bir hizmet memnuniyetsizliği durumunda alternatiflerinin kısıtlanacağı, ancak brokerlik ihalesi kapsamında tüm global poliçelerinin tek broker aracılığıyla yönetilmesi ile brokerlik hizmet bedellerinin paket hizmet kapsamında azalacağı, tek brokerin tüm sigorta programlarına hakim olmasından dolayı hizmet kalitesinin artacağı ve hasar tazmin yönetiminin daha kolay olabileceği belirtilmiştir.
- (52) Tarafların müşterisi konumundaki (.....) ve (.....) dosya konusu işlemle ilgili olarak, bahse konu işlemin gerçekleşmesi halinde pazardaki rekabette bir azalma olmayacağını, zira pazarda işlem tarafı teşebbüslerin dışında faaliyette bulunan birçok başka brokerin de olduğunu belirtmişlerdir. (.....) ise bahse konu işlemin tarafların pazardaki paylarını artırmakla beraber hizmetlerin kalitesinde düşüş yaşanmasının risk kabullerine reasürans şirketleri karar verdiğinden mümkün olmadığını belirtmiştir. Yine tarafların müşterisi (.....) tarafından sigorta poliçelerini satın alma süreçlerinin işlem sonucunda etkilenmeyeceği belirtilmiştir. (.....) ise işlemin etkilerinin dünyadaki etkilerinden bağımsız şekilde Türkiye özelinde değerlendirilmesi gerektiğini, WTW Türkiye'de dünyadaki kadar etkin olmadığından işlem sonucunda Türkiye'deki durumun çok fazla değişmeyeceğini, özellikle son 10 yılda brokerlerin sayısında ve kalitesinde artış yaşandığını ve yurt dışı reasürörlerin AON ve WTW'ye rakip olabildiklerini, WTW ve AON'un müşteriye sunulan ilave hizmetlerde öne çıksalar da mevcut hizmet kalitesinin işlem sonucunda artacağını ifade etmiştir.
- (53) (.....) tarafından ise bahse konu işlem sonucunda rekabetin azalacağı, tarafların verdiği hizmetin benzerini verecek bir oyuncunun pazarda bulunmadığı, işlem sonucunda

hizmet kalitesinin etkilenebileceği, işlem gerçekleşirse müşteri seçmeye başlanmasının ve sigortacılara baskı yapılmasının muhtemel olduğu belirtilmiştir. Ancak daha sonra nihai inceleme aşamasında tekrar görüşü sorulan teşebbüs tarafından, kendilerinin WTW ile alakalı iş hacimlerinin olmadığı, dolayısıyla kendilerinin bu konuda yorum yapmalarının uygun olmayacağı ifade edilmiştir.

- (54) (.....) tarafından, piyasada, gerek ihtiyari reasürans gerek trete reasüransı alanında hizmet sağlayan ve dosya konusu işlemin gerçekleşmesi halinde AON'a alternatif olabilecek yetkinlikte yeterli sayıda brokerin bulunduğu, dolayısıyla devralma işleminin pazarda rekabetçi endişe doğurmasının beklenmediği, kendilerinin reasürans brokerlik hizmeti için AON, WTW, LOCKTON, JLT Re, Guy Carpenter, Broker's House ve Matrix Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş.'den hizmet aldıkları ifade edilmiştir.
- (55) (.....) tarafından bahse konu devralmanın sektörün genel yapısını ciddi oranda etkilemesinin beklenmediği, işlem taraflarının (.....) da hizmet aldığı HOWDEN, IBS, INTEGRA, MARSH, BH Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. ve Reinsurance Hub Reasürans Brokerliği A.Ş. gibi alternatiflerinin bulunduğu belirtilmiştir.
- (56) (.....), tarafından işlemin pazarın yapısında çok büyük değişiklik yaratmayacağı, pazarda AON ve WTW'ye alternatif IBS, Nasco Reasürans ve Sigorta Brokerliği A.Ş. (NASCO), LOCKTON gibi brokerlerin bulunduğu, kendilerinin NASCO, K.M. Dastur Sigorta ve Reasürans Brokerliği Ltd.'nin (KMD) ve LOCKTON ile çalıştıkları ifade edilmiştir.
- (57) (.....) tarafından WTW ve AON'un Türkiye piyasasında reasürans işlemlerinin kısıtlı miktarını gerçekleştirebildiği, reasürans işlemleri yurtdışı piyasalarda da yapılabileceğinden rekabet içinde olan çok sayıda brokerin olduğu, kendilerinin NASCO ve WTW ile çalıştıkları ifade edilmiştir.
- (58) (.....) tarafından ise bahse konu işlemin pazarın rekabetçi yapısını değiştirmeyeceği zira pazarda çok sayıda oyuncunun bulunduğu, kendilerinin AON ve WTW'nin yanı sıra HOWDEN, IBS, INTEGRA gibi WTW ve AON'a alternatif olabilecek birçok broker ile çalıştıkları belirtilmiştir.
- (59) (.....) tarafından bahse konu işlemin Türkiye'de önemli bir etki yaratmasının beklenmediği, pazarda AON ve WTW'ye alternatif olabilecek birçok teşebbüsün bulunduğu, kendilerinin AON ve WTW ile çalıştıkları ifade edilmiştir.
- (60) (.....) ise HOWDEN, IBS, INTEGRA, MARSH, NASCO, Koenig & Reeker Reasürans Brokerliği A.Ş., KMD, Rehub Reasürans Brokerliği A.Ş. gibi birçok broker ile çalıştıklarını bahse konu işlemin şirketleri nezdinde bir etkisinin olacağını düşünmediklerini belirtmiştir.
- (61) (.....) tarafından son dönemde gelişen Türkiye piyasası ile rekabetin daha geniş alana yayıldığı da dikkate alındığında devralma sonucunda daraltıcı bir etki olmayacağı, kendilerinin Koenig & Reeker Reasürans Brokerliği A.Ş., INTEGRA KMD, NACSO, HOWDEN, MARSH ve AON ile çalıştıkları belirtilmiştir.
- (62) (.....) tarafından globalde en büyük brokerlerden ikisinin birleşmesiyle oluşacak pazar payı büyüklüğüne istinaden piyasayı yönlendirici konuma gelmesi ve fiyatlama açısından endişelerin artabileceği, ancak buna paralel olarak hizmet kalitesinin artmasının da beklenildiği; bununla birlikte devralmanın pazarda uzun vadede olumsuz bir etkisinin olmayacağı, kendilerinin plasman için (.....) hizmet aldıkları belirtilmiştir.

G.3.3. Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu (SDDK) Görüşü

- (63) Pazarda düzenleyici otorite konumundaki SDDK'dan da işleme ilişkin görüşleri sorulmuştur. SDDK tarafından, Aralık 2020 itibarıyla brokerlik ruhsatı almış aktif 151 şirketin bulunduğu dolayısıyla rekabet için yeterli sayı olduğundan bahse konu işlem sonucunda rekabet ortamının olumsuz etkilenmeyeceği ifade edilmiştir.

G.4. DEĞERLENDİRME

G.4.1. Bildirim Konusu İşlemin Niteliği ve Bildirim Yükümlülüğü Açısından Değerlendirme

- (64) Bildirim konusu işlem ile WTW'ın hisselerinin tamamı ve tek kontrolü AON tarafından devralınacaktır. Bu çerçevede, WTW'ın kontrolünde kalıcı değişiklik meydana geleceğinden, işlem 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde bir devralmadır. Ayrıca, tarafların cirolarının anılan Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde öngörülen eşikleri aşması nedeniyle işlemin izne tabi olduğu anlaşılmıştır.

G.4.2. 4054 Sayılı Kanun'un 7. Maddesi Açısından Değerlendirme

- (65) 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinin "*Bir ya da birden fazla teşebbüsün başta hâkim durum yaratılması ya da mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi olmak üzere ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır*" hükmü uyarınca, bir pazarda hâkim durum doğuran ya da mevcut bir hâkim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda etkin rekabetin önemli ölçüde azalmasına yol açan birleşme ve devralmalar yasaklanmaktadır.
- (66) 2010/4 sayılı Tebliğ uyarınca Kurulun iznine tabi olan birleşme ve devralma işlemlerinin, pazar gücünün yaratılması veya güçlendirilmesi sonucuna yol açıp açmadığının değerlendirilmesi gerekmektedir. Mevcut veya potansiyel rakipler arasındaki birleşme ve devralma işlemlerinin değerlendirilmesinde dikkate alınacak genel ilkeler, Yatay Birleşme ve Devralmaların Değerlendirilmesi Hakkında Kılavuz'da (Yatay Kılavuz) açıklanmaktadır.
- (67) Yatay Kılavuz'da yatay birleşmelerin rekabet karşıtı etkileri, tek taraflı etkiler ile koordinasyon doğurucu etkiler olarak ikiye ayrılmıştır. Bu çerçevede, tek taraflı etkiler; teşebbüsler üzerindeki rekabetçi baskının ortadan kalkması sonucunda hâkim durum yaratılması veya güçlendirilmesi suretiyle rekabetin önemli ölçüde azaltılmasını ifade etmektedir. Birleşen teşebbüslerin pazar payının yüksek olması, birleşme taraflarının yakın rakip olması, müşterilerin sağlayıcı değiştirme olanaklarının kısıtlı olması, birleşmenin pazarda rekabetçi baskı yaratabilecek bir oyuncuyu ortadan kaldırması, rakiplerin fiyat artışları karşısında üretim veya kapasitelerini arttırmasının mümkün olmaması gibi durumlarda; tek taraflı etkiler yoluyla rekabeti sınırlama ihtimali yükselmektedir. Koordinasyon doğurucu etkiler ise, işlemin pazarın dinamiklerinde değişikliğe yol açarak pazarda faaliyet gösteren teşebbüslerin davranışlarında bir koordinasyon oluşturması durumuna karşılık gelmektedir. Bu etkilerin değerlendirilmesinde ise pazardaki şeffaflık seviyesi, ürünün homojen bir ürün olup olmaması, oyuncu sayısı gibi faktörler dikkate alınmaktadır. Bununla birlikte alıcı gücü

veya pazara muhtemel yeni girişler rekabet karşıtı söz konusu etkileri sınırlayabilmektedir.

- (68) Bu bağlamda, tarafların Türkiye’de faaliyette bulunduğu pazarlar açısından yoğunlaşmanın gerçekleştiği pazarlara yönelik değerlendirmelere aşağıda yer verilmiştir:

G.4.2.1. İşlemin Tek Taraflı Etkilerinin Değerlendirilmesi

- (69) 2010/4 sayılı Tebliğ uyarınca, bildirim konusu işlemde etkilenen ihtimali olan ve taraflardan iki veya daha fazlasının aynı ürün pazarında faaliyette bulunduğu ya da taraflardan en az bir tanesinin bir diğerinin faaliyet gösterdiği herhangi bir ürün pazarının alt veya üst pazarında ticari faaliyette bulunduğu ilgili ürün pazarları etkilenen pazarları oluşturmaktadır. Bu kapsamda tarafların faaliyetlerinin yatay olarak örtüştüğü etkilenen pazarlara ilişkin, ilgili pazarlar özelinde yapılan değerlendirmelere aşağıda yer verilmiştir:

G.4.2.1.1. Ticari Hayat Dışı Sigorta Dağıtım Pazarına İlişkin Değerlendirme

- (70) Bildirim Formunda yer verilen bilgilerden anlaşıldığı üzere devralan AON ve devre konu WTW’nin her ikisinin de ticari hayat dışı sigorta pazarında aracılık hizmetleri alanında faaliyeti bulunduğundan, ticari hayat dışı sigorta dağıtım pazarında⁶ tarafların faaliyetleri yatay olarak örtüşmektedir. Bahse konu pazarda tarafların ve rakiplerinin pazar paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo-1: Tarafların ve Rakiplerinin Türkiye Ticari Hayat Dışı Sigorta Dağıtım Pazarı Pazar Payları⁷ (%)

Taraflar	2017	2018	2019
MARSH	(.....)	(.....)	(.....)
WTW	(.....)	(.....)	(.....)
AON	(.....)	(.....)	(.....)
INTEGRA	(.....)	(.....)	(.....)
IBS	(.....)	(.....)	(.....)
HOWDEN	(.....)	(.....)	(.....)
NART	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)
Doğrudan	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Devralanın Ek Bilgi Yazısı.

- (71) Ticari hayat dışı sigorta dağıtım pazarında tarafların işlem sonrası pazar payı % (.....) olacaktır. Taraflar aynı pazarda küresel olarak da faaliyet göstermektedirler. İlgili pazar paylarının rekabetçi nedise yaratabilecek seviyelerin oldukça altında olduğu

⁶ Ticari hayat dışı sigorta dağıtımını, ticari faaliyetleri kapsamında sigorta teminatı almak isteyen müşteriler için uygun sigorta programı ve sigorta şirketinin bulunması faaliyetlerini içermektedir.

⁷ Taraflar 2020 yılı pazar paylarının 2017-2019 yılları için sundukları pazar paylarından önemli ölçüde farklılaşmadığını belirtmişlerdir.

görülmele birlikte, tarafların küresel faaliyetleri dikkate alındığında Türkiye pazarı bakımından incelemenin derinleştirilmesini gerektirecek bir husus olup olmadığı ele alınmıştır. Tarafların ticari hayat dışı sigorta dağıtım pazarındaki 2019 yılı küresel pazar payları toplamı % (.....)'dur⁸. İşlemin küresel etkilerinin değerlendirilmesi kapsamında Komisyon 02.12.2020 tarihli basın duyurusunda, bahse konu işlem bakımından üst seviyede uzmanlık sahibi ve küresel olarak faaliyet gösteren brokerlerle çalışan büyük uluslararası müşteriler için rekabetçi endişeler olduğunu belirtmiş; özellikle uluslararası şirketlere malvarlığı, finansal ve profesyonel hizmetler, kredi ve politik risk, siber ve denizcilik riskleri ile tüm büyüklükte uzay ve havacılık üretimi riskleri alanında sağlanan ticari hayat dışı sigorta dağıtım alanındaki brokerlik hizmetinde rekabetin azalmasına yönelik endişelerin olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca her iki işlem tarafının da faaliyette bulunduğu reasürans brokerliği hizmetleri alanında faaliyette bulunan üç büyük şirketten ikisinin birleşmesi sonucunda sigorta şirketlerinin tercihlerinin azalabileceğini vurgulayarak işlemi nihai incelemeye aldığını duyurmuştur⁹.

- (72) Bahse konu duyurudan Komisyonun öncelikli endişesinin büyük uluslararası müşteriler için belirli sigorta türlerinde sağlanan ticari hayat dışı sigorta dağıtım faaliyetlerinde rekabetin azalması olduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda ilgili taraftan Türkiye’de bu tanıma uygun bir müşterisinin bulunup bulunmadığı sorulmuştur. Tarafın cevabi yazısında, Komisyonun, ticari hayat dışı sigorta alanındaki büyük çok uluslu müşterilere yönelik öncül endişelerinin Türkiye’deki pazarlar ile herhangi bir ilgisinin bulunmadığı, zira söz konusu müşterilerin risklerinin plasmanına yönelik rekabetin genellikle Türkiye’de gerçekleşmediği, Komisyonun büyük çok uluslu müşteriler bakımından küresel Fortune 500 şirketlerini kıstas kabul ettiği; ancak, Avrupa Ekonomik Alanı’nda (AEA) 119 Fortune 500 şirketi bulunurken, Türkiye’de yalnızca tek bir küresel Fortune 500 şirketinin bulunduğu (Koç Holding), söz konusu varsayımsal müşteri grubunun Türkiye’de mevcut olmadığı belirtilmiştir. Bununla birlikte, çok uluslu müşterilerden bağımsız olarak Komisyonun rekabetçi endişe olabileceğini düşündüğü alt pazarların çoğunda tarafların Türkiye’deki pazar payları toplamının % (.....)’ün altında olduğu belirtilmiştir. Bahse konu pazar paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmiştir:

Tablo-2: Tarafların Türkiye Ticari Hayat Dışı Sigorta Dağıtım Alt Pazarlarındaki Payları¹⁰ (%)

Pazar/Taraflar	2017			2018			2019		
	AON	WTW	Toplam	AON	WTW	Toplam	AON	WTW	Toplam
Mal&Hasar Sigortaları	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Havacılık Sigortası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kredi&Politik Risk	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Finansal&Profesyonel	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Siber Risk Sigortası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

⁸ Taraflar 2020 yılı küresel pazar paylarının 2019 yılı için sundukları pazar paylarından önemli ölçüde farklılaşmadığını belirtmişlerdir.

⁹ (https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_20_2512).

¹⁰ Taraflar 2020 yılı pazar paylarının 2017-2019 yılları için sundukları pazar paylarından önemli ölçüde farklılaşmadığını belirtmişlerdir.

Denizcilik Sigortası	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Kaynak: Cevabi Yazı.									

- (73) Tablodan da görüldüğü üzere hayat dışı sigorta dağıtım pazarının alt kırılımlara ayrılması halinde dahi tarafların pazar payları toplamının Yatay Kılavuz'da belirtilen %20 pazar payı eşliğini¹¹ aşmamaktadır. Her ne kadar bahse konu hizmetlerin talep yönünden tamamen ikame olduklarından bahsedilemeyecekse de arz yönünden ikame oldukları söylenebilecektir, ilaveten taraflardan ticari hayat dışı sigorta dağıtım hizmeti alan müşterilerden de dosya konusu işlemin bahse konu alt pazarlar ile alakalı bir endişe yaratacağı yönünde herhangi bir görüş iletilmemiştir. Bu çerçevede, ilgili ürün pazarlarının ticari hayat dışı sigorta dağıtım pazarının alt kırılımlara ayrılarak tespit edilmesine, ulaşılabilecek sonucu değiştirmemesi bakımından gerek olmadığı değerlendirilmektedir. Nitekim her ne kadar doğrudan brokerlik hizmetine ilişkin olmasa da sigortacılık hizmetlerine yönelik önceki Kurul kararlarında sigorta hizmetleri pazarlarının hayat ve hayat dışı olarak ayrılarak incelenmiştir.¹² Bu kapsamda bakıldığında tarafların ticari hayat dışı sigorta dağıtım pazarında işlem sonrası pazar payları sadece %(.....) seviyesi ile sınırlı olacaktır. İşlem sonucunda ulaşılabilecek pazar payının oldukça düşük olduğu ve tarafların pazarda faaliyet gösteren çok sayıda rakibinin de bulunduğu göz önüne alındığında ticari hayat dışı sigorta dağıtım pazarında işlem sonrasında etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak nitelikte bir yoğunlaşmanın meydana gelmeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

G.4.2.1.2. Ticari Hayat Dışı Reasürans Dağıtım Pazarına İlişkin Değerlendirme

- (74) Tarafların faaliyetlerinin yatay olarak örtüştüğü bir diğer pazar ise ticari hayat dışı reasürans dağıtım pazarıdır¹³. Bahse konu pazardaki tarafların ve rakiplerinin pazar paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo-3: Tarafların ve Rakiplerinin Türkiye Ticari Hayat Dışı Reasürans Dağıtım Pazarı Payları (%)

Taraflar	2017	2018	2019	2020
MARSH	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
AON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
WTW	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
LOCKTON	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
NASCO	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
IBS	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
INTEGRA	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
HOWDEN	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

¹¹ Yatay Kılavuz'un 18. paragrafında; birleşik teşebbüslerin ilgili pazardaki paylarının toplamının %20'nin altında olması halinde, söz konusu birleşme işleminin rekabet bakımından olumsuz etkilerinin, incelemenin derinleştirilmesini ve birleşmenin yasaklanmasını gerektirecek düzeyde olmadığı varsayılabilir ifade edilmektedir.

¹² Bkz. Kurulun 14.09.2011 tarih, 11-47/1165-411 sayılı; 26.06.2013 tarih, 13-40/520-229 sayılı ve 11.12.2014 tarih, 14-50/892-408 sayılı kararları.

¹³ Ticari hayat dışı reasürans dağıtımını, risk için sigorta teminatı sağlandıktan sonra, bu riskin reasürans şirketine devredilmesi aşamasında uygun reasürans desteğinin ve reasürans hizmetinin bulunması faaliyetidir.

KMD	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
Doğrudan	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kavnak: Bildirim Formu

- (75) Tarafların ticari hayat dışı reasürans dağıtım pazarındaki pazar paylarının işlem sonrasında % (.....) seviyesine ulaşacağı görülmektedir. Yatay Kılavuz'da da belirtildiği üzere, pazar payları ve yoğunlaşma seviyeleri, pazar yapısı ile birleşme işleminin tarafları ve diğer teşebbüsler arasındaki rekabete ilişkin önemli bilgiler sunan öncül göstergelerdir¹⁴. Yoğunlaşma seviyesini ölçmek için kullanılan yöntemlerden biri HHI'dir. Pazarda işlem öncesi HHI indeksi 1982 iken, işlem sonrasında 2213 olmakta; indeksteki değişim ise 231 olarak hesaplanmaktadır. Kılavuz'da devralma sonrası pazardaki HHI endeksi 2.000'in üzerinde olan ancak işlem sonucunda HHI endeksindeki değişim 150'nin altında kalan işlemlerde rekabetçi kaygıların oluşma ihtimalinin düşük olduğu belirtilmiştir¹⁵. Bununla birlikte bahse konu HHI seviyeleri işlem sonucunda rekabetçi kaygıların oluşma ihtimali hususunda öncül gösterge olup bu tür kaygıların varlığına kesin hüküm oluşturmamaktadır. Dosya konusu işleme bakıldığında ise HHI seviyelerinin Kılavuz'da rekabetçi endişe doğurmayacağı belirtilen seviyeyi bir miktar aştığı görülmektedir.
- (76) Ek olarak, taraftan sigorta ve reasürans aracılık hizmetleri açısından alıcı konumundaki teşebbüslerin faaliyetlerinin küresel nitelikte olmasından dolayı ve/veya sigortalanan/reasüre edilecek işin büyüklüğünden kaynaklı olarak daha dar bir pazar tanımı yapılabileceği, yapılabilmesi halinde yalnızca MARSH, AON ve WTW'nin faaliyet gösterdiği bir alt pazarın bulunup bulunmadığı, bulunuyorsa başvuru konusu işlem sonucunda bu pazarın nasıl etkileneceği hakkındaki açıklamaları talep edilmiştir. Cevabi yazıda hayat dışı reasürans dağıtım pazarının alt kırılımlara ayrılmasının uygun olmadığını ifade edilerek, Türkiye'deki müşterilerin hayat dışı reasürans plasmanlarına ilişkin hizmet verebilecek Arthur J. Gallagher & Co., Assurex, Lockton Global Re, BB&T Insurance Holdings Inc., BDO, Beach & Associates, BMS Group, Chedid Re, Ed Broking Group, Hyperion Insurance, McGill & Partners, Marsh & McLennan Companies, THB, TigerRisk Partners, Tysers & Co, United Insurance Brokers Group gibi birçok küresel ölçekte çalışan şirketin bulunduğu ve bunların çoğunun Türkiye'de yerleşik aracılarda bağlantılarının olduğu belirtilmiştir. Ayrıca Türkiye'de yerleşik TÜRKER, RÖNESANS BROKERLİK, IBS, Nasco Reasürans ve Sigorta Brokerliği A.Ş. (NASCO), INTEGRA, Omni Sigorta ve Reasürans Brokerlik Hizmetleri Ltd. Şti. (OMNİ), K.M. Dastur Sigorta ve Reasürans Brokerliği Ltd. Şti. (KMD) gibi araçların da müşterileri için yurt dışından plasman gerçekleştirebildikleri vurgulanmıştır. İlave olarak, sigortalanan/reasüre edilecek işlemin büyüklüğünün rekabetin koşullarını etkilemediği, zira her tür işlemin plasmanı için gereken yetkinliğin ve kaynakların aynı olduğu belirtilmiştir.
- (77) Bu doğrultuda, özellikle büyük işlerin sigortalanması aşamasında dosya konusu işlemin rekabetçi sıkıntı yaratıp yaratmayacağını değerlendirmek üzere (.....) bilgi talep edilmiştir. (.....) gelen cevabi yazıdan sigorta yapılması sürecinin ihale ile yürütüldüğü,

¹⁴ Para 13.

¹⁵ Para 20.

bahse konu ihalelere AON ve WTW'nin yanında MARSH, Arthur J. Gallagher &Co., HOWDEN, OMNİ, INTEGRA gibi başka brokerlerin de teklif verdiği görülmüştür.

- (78) (.....) ise broker seçiminde, brokerin yurt dışı reasürörlere ulaşılabilmesi, rekabetçi fiyatlandırma ve tecrübe gibi hususların göz önünde bulundurulduğunu; siber riskler için ihale ile broker atandığını, en son yapılan ihaleye, ihaleyi kazanan INTEGRA'nın yanı sıra MARSH ve IBS'nin de teklif verdiğini; (.....) sigortası içinse yurt dışı menşeli Albatros ile çalışıldığını belirtmiştir.
- (79) (.....) anlaşmaları bakımından son beş yıl içerisinde WTW, AON, Guy Carpenter & Company, LLC ve NASCO ile çalıştığını belirtmiştir. (.....) ise genellikle WTW, AON ile Price Forbes & Partners Ltd.'den hizmet aldığını, bunların yanı sıra sınırlı ölçüde olmak üzere TÜRKER ve Malakut Group of Companies ile de çalışmalar yaptığını, bugün itibarıyla hizmet alımı bulunmasa da geçmişte Guy Carpenter & Company, LLC, Lockton Companies LLP ve Tysers Insurance Brokers Limited şirketleri ile çalıştığını belirtmiştir.
- (80) (.....) brokerlik hizmeti almadığını ifade ederken; İGA Havalimanı İşletmesi A.Ş., AON, WTW, MARSH ve RÖNESANS BROKERLİK'ten sigorta dağıtım hizmetleri aldıklarını ve bu brokerlerin birbirini ikame edebilir düzeyde olduğunu, reasürans dağıtım hizmetleri içinse WTW, AON, IBS, MARSH ve RÖNESANS BROKERLİK ile çalıştıklarını belirtmiştir.
- (81) Yukarıdakilere ek olarak nihai inceleme sürecinde de yine özellikle büyük işlerin sigortalanması aşamasında işlemin rekabetçi endişe yaratıp yaratmayacağını değerlendirmek üzere, Türkiye'nin büyük ölçekli şirketlerinden işlem tarafı brokerlerle çalışıp çalışmadıkları ve bu çerçevede işleme yönelik görüşleri sorulmuştur.
- (82) (.....) tarafından broker ile çalışılmadığı, (.....) tarafından doğrudan broker hizmeti alınmadığı, ancak Türkiye'de broker şirketlerinin sayısının az olması nedeniyle büyük şirketlerin güçlerini birleştirmesi sonucunda rekabetin olumsuz etkilenebilme ihtimalinin olduğu; (.....) tarafından da işlem tarafı teşebbüslerle çalışılmadığı ifade edilmiştir.
- (83) (.....), pazarda faaliyet gösteren NART, HOWDEN, INTEGRA, IBS, MARSH gibi önemli oyuncuların bulunduğunu, dosya konusu işlemin gerçekleşmesi halinde aldıkları broker hizmetlerinde rekabetçi seviyenin azalacağına dair bir öngörülerinin bulunmadığını; kendilerinin politik şiddet, siber riskler, yönetici sorumluluk ve uçak&helikopter sigortaları için brokerlerden hizmet aldıklarını, bu risklerin sigortalanması için açılan brokerlik ihalelerine son beş yılda AON ve WTW'nin yanı sıra MARSH, HOWDEN, Alesco Risk Management Services Limited gibi çeşitli brokerlerin de katıldığını belirtmiştir.
- (84) (.....) tarafından ise AON ve WTW tarafından verilen hizmetlerin benzerinin MARSH, HOWDEN, INTEGRA gibi pazarda faaliyet gösteren başka brokerler tarafından da verildiği, dolayısıyla dosya konusu işlemin gerçekleşmesi halinde brokerlerden aldıkları hizmetlerde rekabetin azalacağı yönünde bir öngörülerinin bulunmadığı; brokerlik hizmeti aldıkları tesisler sabit kıymet ve stok riskleri sigortası, politik şiddet ve terörizm sigortası, ürün ve üçüncü şahıs sorumluluk sigortası, liman ve terminal işletenler sorumluluk sigortası ile gemi nakliyat sigortaları için açılan ihalelere WTW ve AON'un yanı sıra HOWDEN, MARSH, INTEGRA gibi çeşitli brokerlerin katıldığı ifade edilmiştir.
- (85) (.....) yazısında, ilgili ürün pazarlarında aktif olarak faaliyet gösteren ve işlem taraflarına rakip konumunda bulunan gerek yerel gerekse uluslararası sigorta piyasalarına erişimi olan MARSH, HOWDEN, INTEGRA, NART, IBS gibi birçok kurumsal sigorta brokerliği firmasının bulunduğu, AON tarafından WTW'nin devralınması halinde brokerler

kanalıyla alınan hizmetlerdeki rekabetçi seviyenin azalacağını muhtemel olmayacağını düşündüğü; özellikle maddi hasar, iş kesintisi ve politik şiddet teminatı içeren sigortalar gibi reasürans yapılmasını gerektiren sigortalar için brokerlerden hizmet aldığı, son yıllarda ihalelerine MARSH, AON, INTEGRA ve WTW'nin katıldığı belirtilmiştir.

- (86) (.....) ise sigortalama işlemlerinin (.....) tarafından uluslararası düzeyde global şemsiye sigortaları kapsamında MARSH'a yaptırıldığını belirtilmiştir.
- (87) (.....) tarafından piyasada birçok brokerin bulunduğu ve dosya konusu işlemin gerçekleşmesi halinde rekabetin süreceğinin düşünüldüğü, kendilerinin AON ve Oyak Sigorta ve Reasürans Brokerliği'nden brokerlik hizmeti aldıkları ifade edilmiştir.
- (88) (.....) yazısında, reasürans gerektiren işlemleri için yurt dışı bağlantıları bulunan AON, MARSH, NART, HOWDEN, INTEGRA, Ata Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. gibi brokerler ile çalışıldığı ifade edilmiştir.
- (89) (.....) tarafından pazarda WTW ve AON dışında MARSH, HOWDEN, NART, INTEGRA gibi küresel ölçekte de hizmet sunabilen çalışabilecekleri oyuncular olduğu, dolayısıyla alternatifleri olduğundan bu şirketlerden birinin azalmasının rekabeti azaltmayacağı kanaatinde oldukları; küresel pazarda şirketlerinin ana hissedarının çalıştığı brokerler ile çalıştıkları, bu kapsamda son üç yıldır AON ile öncesinde ise MARSH ile çalıştıkları belirtilmiştir.
- (90) Müşteriler, genel olarak broker tercihlerinde fiyatın yanı sıra hizmet kalitesinin, brokerin tecrübesinin, uluslararası piyasada kabul görmesinin, resürörlerle olan ilişkilerinin ve analitik çalışmalar gibi hususların önem arz ettiğini belirtmişlerdir. İlaveten, müşterilerden gelen trete reasüransı bakımından işlem sonrasında bir merkezleşme olabileceği endişesi doğrultusunda tarafların ticari hayat dışı reasürans pazarının alt kırılımları olan trete reasüransı ve ihtiyari reasürans dağıtım pazar payları sorulmuştur. Bahse konu pazar paylarına aşağıda yer verilmektedir:

Tablo-4: Tarafların Türkiye Ticari Hayat Dışı Reasürans Dağıtım Alt Pazarlarındaki Pazar Payları (%)

Pazar/Taraflar	2017			2018			2019			2020		
	AON	WTW	Toplam	AON	WTW	Toplam	AON	WTW	Toplam	AON	WTW	Toplam
Trete Reasüransı	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
İhtiyari Reasürans	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Cevabi Yazı.

- (91) Tablodan da görüldüğü üzere hayat dışı reasürans dağıtım pazarının alt kırılımları için işlem sonrasında tarafların pazar payı trete reasüransı dağıtım bakımından %(.....) ihtiyari reasürans dağıtım bakımından ise %(.....) seviyesine ulaşacaktır. Tarafların küresel pazar paylarının ise trete reasüransı bakımından %(.....), ihtiyari reasürans dağıtım bakımından ise %(.....) seviyelerine ulaşacağı bildirilmiştir. Trete reasüransı ve ihtiyari reasürans dağıtım bakımından küresel olarak tarafların işlem sonrasında ulaşacakları pazar paylarının arasında kayda değer bir fark bulunmamakla beraber Türkiye pazarı açısından iki alt pazardan trete reasüransı dağıtım pazarında tarafların ihtiyari reasürans dağıtım pazarına nazaran daha yüksek bir pazar payına erişecekleri

görülmektedir. Ancak, bahse konu hizmetlerin talep yönünden tamamen ikame olduklarından bahsedilemeyecekse de arz yönünden ikame oldukları da göz önüne alındığında, ulaşılan sonucu değiştirmeyeceğinden işlemin değerlendirilmesi için reasürans dağıtım hizmetleri bakımından pazarın alt kırılımlara dayalı ilgili ürün pazarı tanımı yapılmasına ihtiyaç bulunmadığı değerlendirilmektedir.

- (92) Tarafların 2021 yılı Ocak ayı itibarıyla küresel düzeyde ticari hayat dışı reasürans dağıtım pazar payları toplamı %(.)'dur. Daha önce bahsedildiği üzere Komisyon da küresel anlamda sayılı teşebbüslerden ikisinin birleşmesinden dolayı işleme ilgili rekabetçi endişeleri nedeniyle işlemi nihai incelemeye almıştır. Bahse konu endişelerin mevcut olduğu pazarlardan biri de ticari hayat dışı reasürans dağıtım hizmetleri pazarıdır. Nitekim aşağıdaki tablodan da görülebileceği üzere uluslararası alanda faaliyette bulunan en büyük dört oyuncu bulunmaktadır. İşlem sonucunda ise dünya çapında ikinci sırada yer alan broker üçüncü sıradaki rakibini devralmış olacaktır.

Tablo-5: Uluslararası Brokerlerin Gelirlerine Göre Dünyadaki Sıralaması (2019)

Sıra	Broker	Toplam gelirler (ABD Doları)
1	MARSH	17,000,000,000
2	AON	11,000,000,000
3	WTW	9,040,000,000
4	Arthur J. Gallagher & Co.	7,000,000,000
5	Hub International Ltd.	2,400,000,000
6	Brown & Brown Inc.	2,390,000,000
7	Truist Insurance Holdings Inc.	2,270,000,000

Kaynak: <https://www.reinsurancene.ws/top-global-insurance-reinsurance-brokers/>

- (93) Bahse konu işlem sonucunda tarafların Türkiye ticari hayat dışı reasürans dağıtım pazarındaki pazar payları ise %(.) seviyesine ulaşacak ve en güçlü rakipleri olan pazar lideri MARSH (%(.)) işlem sonrasında da pazar lideri olmaya devam edecektir. Türkiye pazarında reasürans brokeri olarak faaliyet gösteren 100'den fazla broker¹⁶ bulunmaktadır. Bununla beraber pazardaki parçalı yapı içerisinde sayılan üç brokerin dışındaki brokerlerin pazar paylarının oldukça düşük olduğu görülmektedir. Tarafların MARSH hariç en yakın rakibi %(.) pazar payına sahiptir. Dolayısıyla her ne kadar pazarda çok sayıda oyuncu bulunsun da bu oyuncuların AON ve WTW üzerinde rekabetçi baskı yaratabilme ihtimalleri düşüktür.
- (94) İlâveten pazardaki brokerlerin hepsinin büyüklük ve küresel olarak faaliyet gösterme kapasiteleri bakımından AON ve WTW ile aynı ölçekte olduğu söylenemeyecektir. Her ne kadar bazı brokerler kurdukları stratejik ittifaklar yoluyla uluslararası boyutta faaliyet gösterebilse de bu şekilde çalışan brokerlerden hizmet alınması direkt olarak küresel bir yapılanması olan WTW ve AON'dan hizmet alınmasına nazaran daha maliyetli olabilmekte ve işlemlerin yapılması daha uzun sürebilmektedir. Bu durum özellikle daha büyük kapsamlı risklerin teminat altına alınması için broker seçilmesi

¹⁶ <http://www.sbd.org.tr/tr/brokerlerimiz>

aşamasında önem arz etmektedir. Daha önce de değinildiği üzere müşteriler broker seçiminde brokerin piyasadaki bilinirliğine ve yabancı reasürörlerle bağlantılarına önem vermekte ayrıca brokerlerden risk analizi gibi hizmetler de alabilmektedirler. Bu alanda ise hem Türkiye pazarında hem de küresel pazarda sayılan hizmetleri sunabilen brokerler olan AON, WTW ve MARSH öne çıkmaktadır. Bu kapsamda (.....) müşteriler tarafından da işlemin gerçekleşmesi halinde rekabetin etkilenebileceği yönünde görüşler iletilmiştir.

- (95) Yatay Kılavuz uyarınca pazara girişler yeterince kolay ise, bu pazardaki birleşme işlemlerinin rekabeti sınırlayıcı etkiler doğurma riski az olacaktır. Piyasaya girişlerin devralma işlemine taraf olan teşebbüsler üzerinde rekabetçi baskı oluşturabilmeleri için gerçekleştirmelerinin muhtemel, zamanında ve yeterli düzeyde olması gerekmektedir. Ticari hayat dışı reasürans dağıtım pazarı açısından pazara girişlerin mümkün olup olmadığına bakıldığında ise her ne kadar pazara giriş için ruhsat alınması yasal olarak yeterli olsa da pazara yeni girecek brokerlerin belirli bir bilinirliğe ulaşması ve reasürans şirketleriyle bağlantı sağlamaları zaman alacaktır. Bu bakımdan pazara girişlerin işlem taraflarının üzerinde rekabetçi baskı oluşturacak şekilde zamanında ve yeterli düzeyde olmasının mümkün olmadığı değerlendirilmektedir.
- (96) Devralmaların etkisinin değerlendirilmesindeki bir diğer unsur ise alıcı gücüdür. Birleşme devralma dosyalarında alıcı gücü ise, birleşmenin sağlayıcı pazarında veya alıcı pazarında gerçekleşmesine göre farklı değerlendirmelere tabii tutulabilecektir. Sağlayıcı pazarında gerçekleşen bir devralma sonucunda oluşacak fiyat artışlarının alım pazarında mevcut olan alıcı gücü ile baskılanması halinde bir devralmanın rekabet karşıtı etkilerinin alıcı gücü tarafından telafi edilmesi beklenmektedir. Ticari hayat dışı reasürans dağıtım pazarına bakıldığında ise pazarda reasürans brokerlerinin sağlayıcı, sigorta ve reasürans şirketlerinin ise alıcı konumunda olduğu görülmektedir. Daha önce de belirtildiği üzere Türkiye’de 40 adet hayat dışı sigortacılık faaliyetinde bulunan sigorta şirketi ve dört reasürans şirketi bulunmaktadır. Her ne kadar alıcı olarak alt pazarda faaliyette bulunan çok sayıda aktör olsa da bu teşebbüslerin herhangi birinin brokerler üzerinde alıcı gücü baskısı yaratacağı söylenemeyecektir. Zira bu teşebbüslerden bazılarının risk kapasiteleri oldukça kısıtlıdır. Risk kapasitesi ve dolayısıyla reasürans programları daha büyük olan teşebbüslerin ise sayısı oldukça sınırlıdır. Nitekim, bahse konu teşebbüsler de dosya konusu işlem hakkında üst düzey hizmet alabildikleri brokerlerin sayısının oldukça az olduğu ve bu işlem sonucunda alternatiflerinden birinin daha ortadan kalkmış olacağı ve bu durumun fiyatların yükselmesine ya da hizmet kalitesinde düşüşe neden olabileceği yönündeki endişelerini dile getirmişlerdir. Tüm bu hususlar göz önüne alındığında pazarda işleminin sonucunda ortaya çıkabilecek rekabetçi endişeleri dengeleyebilecek bir alıcı gücünün varlığından bahsetmek zor görünmektedir.
- (97) Tüm bu açıklamalar çerçevesinde, tarafların pazar paylarının işlem sonrasında ulaşacağı seviye, pazardaki rakiplerin konumu ve müşterilerin endişeleri de göz önüne alındığında karara konu işlemin “ticari hayat dışı reasürans dağıtım hizmetleri pazarında” etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılmasına neden olabileceği değerlendirilmektedir.

G.4.2.1.3. Sağlık ve Sosyal Ödeme Hizmetleri ve Emeklilik Ödemelerine İlişkin Danışmanlık Hizmetleri Pazarlarına İlişkin Değerlendirme

- (98) Tarafların diğer faaliyet alanları olan sağlık ve sosyal ödeme hizmetleri ve emeklilik ödemelerine ilişkin danışmanlık hizmetleri pazarlarında da faaliyetleri yatay olarak

örtüşmektedir. Bahse konu pazarlarda tarafların ve rakiplerinin pazar paylarına aşağıdaki tablolarda yer verilmektedir:

Tablo-6: Tarafların ve Rakiplerinin Türkiye Sağlık ve Sosyal Ödeme Hizmetleri Pazarı Pazar Payları¹⁷ (%)

Taraflar	2017	2018	2019
MARSH	(.....)	(.....)	(.....)
AON	(.....)	(.....)	(.....)
IBS	(.....)	(.....)	(.....)
WTW	(.....)	(.....)	(.....)
HOWDEN	(.....)	(.....)	(.....)
Nart	(.....)	(.....)	(.....)
Oyak	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

Tablo-7: Tarafların ve Rakiplerinin Türkiye Emeklilik Ödemelerine İlişkin Danışmanlık Hizmetleri Pazarındaki Payları¹⁸ (%)

Taraflar	2017	2018	2019
AON	(.....)	(.....)	(.....)
Mercer	(.....)	(.....)	(.....)
Adendum	(.....)	(.....)	(.....)
WTW	(.....)	(.....)	(.....)
KPMG	(.....)	(.....)	(.....)
EY	(.....)	(.....)	(.....)
PwC	(.....)	(.....)	(.....)
Tekil Aktüerlik Şirketleri	(.....)	(.....)	(.....)
Acenteler (dolaylı kanal)	(.....)	(.....)	(.....)
Bankalar (dolaylı kanal)	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer	(.....)	(.....)	(.....)
TOPLAM	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

¹⁷ Taraflar 2020 yılı pazar paylarının 2017-2019 yılları için sundukları pazar paylarından önemli ölçüde farklılaşmadığını belirtmişlerdir.

¹⁸ Taraflar 2020 yılı pazar paylarının 2017-2019 yılları için sundukları pazar paylarından önemli ölçüde farklılaşmadığını belirtmişlerdir.

- (99) Görüldüğü üzere devralma işleminden sonra sağlık ve sosyal ödeme hizmetleri pazarında tarafların pazar payı %(.....); emeklilik hizmetlerine ilişkin danışmanlık hizmeti pazarındaki pazar payı %(.....) seviyesine ulaşacaktır¹⁹. Tarafların pazar payındaki artışın azlığı ve pazar paylarının rekabetçi endişe yaratabilecek sınırın oldukça altında olması, ayrıca bu pazarlarda faaliyet gösteren birçok başka oyuncunun da mevcudiyeti göz önüne alındığında, bahse konu pazarlarda işlem sonrasında etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak nitelikte bir yoğunlaşmanın meydana gelmeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

G.4.3. Genel Değerlendirme

- (100) Yukarıda yer alan tespit ve değerlendirmeler çerçevesinde, bildirim konusu işlem sonrasında Türkiye “Ticari Hayat Dışı Sigorta Dağıtım Pazarı”, “Sağlık ve Sosyal Ödeme Hizmetleri Pazarı” ve “Emeklilik Ödemelerine İlişkin Danışmanlık Hizmetleri Pazarı” bakımından tarafların pazar payları sırasıyla %(.....), %(.....) ve %(.....) seviyelerine ulaşacaktır. Tarafların pazar paylarının rekabetçi endişe yaratacak seviyelere ulaşmayacağı ve pazarda rakip birçok teşebbüsün de olduğu göz önüne alındığında bahsi geçen pazarlar bakımından herhangi bir rekabetçi endişe ortaya çıkmayacağı neticesine varılmıştır.
- (101) “Ticari Hayat Dışı Reasürans Dağıtım Pazarı” bakımından ise devralma işlemi sonrasında tarafların pazar payı %(.....) düzeyine ulaşacaktır. Türkiye pazarında faaliyette bulunan diğer teşebbüslerin ise, %(.....) pazar payına sahip olan MARSH haricinde, pazar paylarının işlem taraflarına kıyasla düşük seviyelerde kaldığı görülmektedir. Dolayısıyla küresel pazardaki ve Türkiye pazarındaki en büyük üç rakip oyuncudan ikisinin birleşik bir yapıya geçmesinin akabinde, MARSH haricinde tarafa karşı rekabetçi baskı yaratabilecek bir teşebbüs kalmayacağı öngörülmektedir. İşlem kapsamında en yüksek yoğunlaşmanın yaşanacağı bahse konu pazarın büyük kapsamlı işlemler bakımından işlem öncesinde dahi yoğunlaşmış bir yapıda olduğu ve işlem sonrasında pazardan önemli bir rekabetçi gücün eksilecek olmasının piyasada var olan rekabetin önemli ölçüde kısıtlanması sonucunu doğurabileceği değerlendirilmektedir.
- (102) Bununla birlikte, taraflarca Komisyona sunulan ve Türkiye’deki pazarı da etkileyecek olan taahhütler ile bahse konu rekabetçi kaygıların giderileceği ifade edilerek gerekli açıklamalar Kuruma iletilmiştir. Bahse konu taahhütlere ilişkin açıklama ve değerlendirmelere aşağıda yer verilmektedir:

G.4.3.1. Tarafların Sundukları Taahhütler Çerçevesinde Yapılan Değerlendirme

G.4.3.1.1. Tarafların Sunmuş Oldukları Taahhütler

- (103) Kurum kayıtlarına 13.04.2021 tarih ve 17019 sayı ile intikal eden birinci yazılı görüşte özetle;
- Planlanan İşlem’in Türkiye’de ticari hayat dışı reasürans dağıtım pazarında etkin rekabetin önemli ölçüde kısıtlanmasına yol açmayacağı, tarafların Komisyona ticari hayat dışı reasürans dağıtım pazarına ilişkin küresel düzeydeki tüm olası endişeleri gideren kapsamlı bir taahhüt paketi (Reasürans Taahhüdü) sunduğu, Komisyonun halihazırda Reasürans Taahhüdü’nün kapsamını geçici olarak onayladığı ve bu taahhüdün koşullarına ilişkin piyasadan veri topladığı,

¹⁹ Sağlık ve sosyal ödeme hizmetleri ile emeklilik hizmetlerine ilişkin faaliyetlerin ise ülkelerdeki farklı sistem ve mevzuatlardan kaynaklı olarak ulusal düzeyde sağlandığı belirtilmiştir.

- Her halükarda, Reasürans Taahhüdü neticesinde tarafların, reasürans faaliyetlerini herhangi bir şekilde birleştirmeyeceği,
- Reasürans Taahhüdü teklifinin, küresel olarak ticari hayat dışı reasürans brokerliğinde AON ve WTW arasındaki örtüşmeyi bütünüyle ortadan kaldırdığı, böylece küresel seviyedeki tüm rekabetçi endişeleri bertaraf ettiği, dolayısıyla taahhüdün Nihai İnceleme Bildirimi kapsamında belirtilen potansiyel endişeleri de ortadan kaldıracacağı,
- “Reasürans İşkolu” ifadesinin WTW’nin, Willis Re markası altında faaliyet gösteren ve reasürans faaliyetlerini desteklemek için analitik hizmetler de dahil olmak üzere dünya çapında trete reasüransı brokerliği hizmetleri sunan küresel trete işkolunu (Willis Re) ve WTW’nin küresel düzeyde ihtiyari reasürans brokerliği hizmetleri sunan küresel ihtiyari reasürans işkolu’nu (Global Fac) kapsadığı,
- Reasürans İşkolu’nun kapsamlı bir paketi içerdiği ve taahhüt alıcısının, know-how, sedan ve reasürör ilişkilerini, WTW’nin risk analizi gibi yan hizmetler sağlama yetilerini devralacağı,
- Planlanan İşlemin, önemli bir rakibin ortadan kalkmasına sebebiyet vermeyeceği, hâlihazırda mevcut olan rekabetin korunacağı ve güçleneceği, işlemin herhangi bir potansiyel koordinasyon doğurucu etkiye mahal vermeyeceği,
- Planlanan İşlemin ihalelere teklif veren itibar sahibi teşebbüslerin sayısını azaltmayacağı

ifade edilmiştir.

(104) Birinci yazılı görüşte bahsi geçen ve 20.05.2021 tarih ve 17980 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal eden, Reasürans Taahhüt metnini içeren yazıda özetle;

- 12.05.2021 tarihinde tarafların hâlihazırda BH Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. ile olan ortaklığı aracılığıyla Türkiye’de faaliyet gösteren Arthur J. Gallagher & Co. (GALLAGHER) ile reasürans işkolunun devralınması için nihai sözleşmeyi imzaladığı,
- Reasürans Taahhüdü’nün esas olarak, WTW’nin küresel ticari hayat dışı reasürans işkolunun, trete ve ihtiyari reasürans işkolları da dahil olmak üzere, GALLAGHER’a devredilmesine ilişkin olduğu,
- Reasürans Taahhüdü’nün şu unsurları kapsadığı;
 - i) Tüm Willis Re tüzel kuruluşları (ilgili varlıklar ve personel ile birlikte),
 - ii) Willis Re tüzel kuruluşlarının sahip olduğu tüm lisanslar,
 - iii) Yöneticilerden müşteri yönetimi ve plasman ekiplerine kadar, farklı kıdemlerde, münhasıran veya ağırlıklı olarak Reasürans İşkolu ile ilgili ve satış ve pazarlama, brokerlik, müşteri ilişkileri yönetimi ve teknik uzmanlık dahil, WTW’nin Reasürans İşkolu ile ilgili tüm faaliyetlerin yönetimini sağlayabilecek yaklaşık 2.220 adet WTW çalışanından oluşan bir ekip,
 - iv) Willis Re tüzel kuruluşlarının müşteri sözleşmelerinin (veya bazı bölümlerinin) devri,

- v) Reasürans müşteri sözleşmelerinin (veya bazı bölümlerinin) yenileme haklarının devri,
 - vi) Tüm ilgili belgeler ve müşteri kayıtları da dahil olmak üzere münhasıran WTW'nin Reasürans İşkolu için kullanılan tüm ilgili maddi ve gayri maddi varlıklar ile know-how,
 - vii) Münhasıran veya ağırlıklı olarak WTW'nin Reasürans İşkolu'na özgülenmiş tüm kiralanan ofisler,
- Aon ve WTW'nin ticari hayat dışı reasürans faaliyetlerini birleştirmeyecekleri, gerek trete reasüransı gerekse de ihtiyari reasürans iş kolları dahil olmak üzere WTW'nin Reasürans İşkolu'nun, taahhüt alıcısına devredileceği,
 - Halihazırda WTW'nin Reasürans İşkolu'nun Türkiye'de sınırlı ölçüde mevcudiyetinin bulunduğu, Türkiye ile ilgili işlerin önemli bir bölümünün diğer yargı alanlarındaki ofislerden yürütüldüğü,
 - Taahhüt'ün gerçekleştirilmesiyle AON'un, Türkiye'deki Reasürans İşkolu'na özgülenmiş iki Willis Re tam zamanlı çalışanını devralmayacağı, bu çalışanların taahhüt alıcısı tarafından devralınacağı,
 - WTW'nin Reasürans İşkolu kapsamındaki Türkiye'de yerleşik sedan şirketlere ait müşteri sözleşmelerinin tümünün (veya eşdeğer yenileme hakları) taahhüt alıcısına devredileceği, Türkiye'dekiler de dâhil olmak üzere, münhasıran WTW'nin Reasürans İşkolu'nda kullanılan know-how ve tüm varlıkların, taahhüt alıcısına devredileceği,
 - Reasürans İşkolu'nun, WTW'nin "üst düzeyde gelişmiş analitik hizmetleri" sunabilme yetisini de içerdiği,
 - Reasürans Tahhüdü'nün küresel seviyede ticari hayat dışı reasürans brokerliğinde AON ve WTW arasındaki yatay örtüşmeyi tamamen ortadan kaldırdığından küresel seviyede tüm rekabetçi endişeleri bertaraf ettiği,
 - Tarafların ayrıca Türkiye'de rekabet hukuku endişesine mahal vermemekle birlikte Komisyon tarafından değerlendirilen diğer hususlarda da Komisyon ile başkaca taahhütlerde anlaştığı, bu taahhütlerin WTW'nin şu faaliyetlerinin elden çıkarılmasını kapsadığı: (i) küresel çapta Inspace olarak bilinen Kurumsal Risk ve Brokerlik işkolu ve Havacılık Üreticisi müşteriler için yürütülen bazı faaliyetler; (ii) Affinity haricinde, bazı Avrupa ülkelerindeki (Fransa, Almanya, Hollanda ve İspanya'da) Kurumsal Risk ve Brokerlik hizmetleri; Birleşik Krallık'ta siber; (iii) Fransa, Almanya, Hollanda ve İspanya'da yerleşik bazı büyük çok uluslu şirketlere ilişkin, Avrupa Ekonomik Alanı, Birleşik Krallık, ABD, Brezilya ve Hong Kong'da sunulan Mal ve Kaza için Kurumsal Risk ve Brokerlik hizmetleri ile mali, yönetsel ve profesyonel risk (financial, executive and professional risks – "Finex") sigortası; (iv) Birleşik Krallık'ta yerleşik bazı büyük çok uluslu şirketlere ilişkin Finex hesapları için Kurumsal Risk ve Brokerlik ve (v) Fransa, İspanya ve Almanya'daki Sağlık & Sosyal Ödemeler işkolları

ifade edilmiştir.

G.4.3.1.2. Taahhütelere Yönelik Sigorta Şirketleri ve Rakip Teşebbüslerin Görüşleri

- (105) Taraflarca sunulan taahhütlerin değerlendirilmesi aşamasında ticari hayat dışı reasürans dağıtım hizmetlerinin alıcısı konumunda olan sigorta şirketlerinden ve

tarafların rakiplerinden taahhütlere yönelik görüşleri sorulmuştur. Bahse konu görüşlere aşağıda yer verilmektedir:

- (106) (.....) tarafından WTW'nin Reasürans İşkolu'nun AON tarafından değil, GALLAGHER tarafından devralınmasının sektör adına olumlu bir gelişme olduğu, analitik hizmetlerin ve fiyatlamanın farklı brokerler aracılığıyla sunulmasının sigorta şirketleri için daha çok reasürans şirketine ulaşım ve alternatif fiyatlarının görülmesine olanak sağlayacağı, dolayısıyla bahse konu gelişmenin sigorta sektörü için daha rekabetçi bir ortam sağlayacağını düşünülüyor ifade edilmiştir.
- (107) (.....) tarafından WTW'nin reasürans işkolunun AON tarafından değil, üçüncü bir tarafça devralınmasının sektörde hizmet dağıtımını açısından olumsuz etki yaratmayacağı belirtilmiştir.
- (108) (.....) tarafından WTW'nin reasürans işkolunun AON tarafından değil, üçüncü bir tarafça devralınmasının pazar üzerinde büyük bir etki yaratmasının beklenilmediği ifade edilmiştir. Benzer şekilde (.....) tarafından da alternatif oyuncuların pazarın rekabetçi yapısını önemli ölçüde değiştirmeyeceği belirtilmiştir.
- (109) (.....) tarafından WTW'nin reasürans işkolunu devralacak olan GALLAGHER'ın Türkiye'deki faaliyetinin tam olarak bilinmediği, ancak bu faaliyetin özellikle trete reasüransı dağıtım hizmetleri pazarlarına etkisi olabilecek ölçüde olmadığını anlaşıldığı ifade edilmiştir.
- (110) (.....) tarafından bahse konu taahhüdün gerçekleşmesi durumunda devam eden trete reasüransı hizmetlerinde aksama olmayacağı ifade edilmiştir.
- (111) (.....) tarafından bahse konu taahhüdün gerçekleşmesi durumunda piyasada önemli bir etkisinin olmasının beklenilmediği, zira WTW'nin Türkiye'de ağırlıklı olarak trete reasüransı hizmeti verdiği ve taahhüt kapsamında bu iş kolunun elden çıkarılmasıyla AON'un pazar payında önemli bir artışın olmasının beklenilmediği, aynı şekilde GALLAGHER'ın da Türkiye'de trete reasüransı brokerliği hizmetleri kısıtlı olduğundan işlemin bu alanda da önemli bir etkisinin olmasının beklenilmediği, ayrıca AON ve WTW'nin verdiği hizmetin benzerinin MARSH, LOCKTON gibi başka araçlardan da temin edilebileceği dolayısıyla işlemin Türkiye pazarında ciddi bir etkisinin olmayacağı ifade edilmiştir.
- (112) (.....) tarafından; WTW'nin reasürans işkolunun reasürans alanında daha sınırlı pazar payına sahip bir diğer oyuncu tarafından satın alınması durumunda, WTW ve AON'un birleşmesi halinde özellikle trete reasüransında ortaya çıkabileceği düşünülen merkezileşmenin söz konusu olmayacağı, bu bağlamda reasürans alanında gerçekleşecek satın alma sonrası WTW ve AON'un güçlü reasürans brokerleri olarak ayrı ayrı mevcut durumlarını devam ettirecekleri için reasürans alıcıları açısından mevcut hizmet kalitesinde ve rekabet koşullarında herhangi bir olumsuzluk beklenmediği belirtilmiştir.
- (113) İşlem taraflarının (.....) tarafından WTW'nin Reasürans İşkolu'nun AON tarafından devralınmamasının ilgili pazarda rekabeti engelleyici bir etkisinin olmayacağı belirtilmiştir.
- (114) Tarafların bir başka rakibi olan (.....) tarafından, WTW'nin reasürans işkolunun AON tarafından değil, üçüncü bir tarafça devralınmasının rekabet açısından daha doğru bir gelişme olduğu ifade edilmiştir.
- (115) (.....) ise işlemin pazarda olumsuz bir durum yaratmayacağını belirtmiştir.

G.4.3.1.3. Taahhütlerin Değerlendirilmesi

- (116) Taraflarca Komisyona sunulan taahhüt kapsamında bahse konu pazarda tarafların faaliyetleri arasındaki yatay örtüşme hem küresel pazarda hem de Türkiye pazarında tamamen ortadan kalkacaktır. Bu çerçevede tarafların pazar payında yaşanması beklenen artış gerçekleşmeyecek, ayrıca WTW'nin elden çıkarılacak Reasürans İşkolu'nu devralacak taahhüt alıcısı pazarda WTW'den boşalacak yeri doldurarak işlem sonrasında pazardaki oyuncu sayısında azalma meydana gelmeyecek ve özellikle büyük kapsamlı işlemler bakımından meydana gelmesi beklenen yoğunlaşma oluşmayacaktır. Piyasadaki oyuncuların da bahse konu taahhüdün gerçekleşmesinin pazar için olumlu bir gelişme olacağı ve pazardaki mevcut durumun değişmeyeceği, işlemin bir olumsuzluk yaratmayacağı yönündeki görüşleri bu çıkarımı desteklemektedir. Öte yandan, Birleşme/Devralma İşlemlerinde Rekabet Kurumunca Kabul Edilebilir Çözümlere İlişkin Kılavuz'un (Taahhüt Kılavuzu'nun) 21. paragrafına göre elden çıkarılacak iş biriminin, işlem tarafı teşebbüsle uzun vadede etkili bir biçimde rekabet edebilmesini teminen, mutlaka yaşayabilir olması gerekmektedir. Buna göre; elden çıkarılacak iş birimi, geçiş dönemi hariç olmak üzere girdi temini veya benzer konularda işbirliği gerektirmeyecek biçimde yoğunlaşma işlemi taraflarından bağımsız olmalıdır.
- (117) Bu çerçevede ilgili çözüm önerileri incelendiğinde, taahhüdün konusunu oluşturan iş biriminin; ilgili pazarlarda hâlihazırda mevcut ve kendini idame ettiren tesisler ile bunların üretimi, geliştirilmesi ve ticarileştirilmesi ile ilgili tüm maddi ve maddi olmayan varlıkları (know-how, müşteri sözleşmeleri, yönetici ve çalışanlar, lisanslar, ofisler) içerdiği görülmektedir. Bu bağlamda elden çıkarılan işletmenin mevcut durumda olduğu gibi gelecekte de bağımsız bir şekilde faaliyetlerini sürdürebilecek ve pazarda tutunabilecek yapıda ve yeterlilikte olacağı anlaşılmıştır.
- (118) Taahhüdün pazardaki etkilerini görebilmek için ilgili taraftan taahhüt alıcısı ile ilgi bilgi talep edilmiştir. Buna göre GALLAGHER küresel seviyede sigorta ve reasürans brokerliği hizmetleri alanında faaliyet göstermektedir. GALLAGHER'in 2020 yılı dünya cirosu yaklaşık (.....) TL iken, Türkiye'den ise yaklaşık (.....) TL ciro elde etmiştir. Taahhüt alıcısı GALLAGHER'in bu devralma işleminden beklediği faydaların reasürans brokerliği kapsamında genişletilmiş küresel değer sunumu, büyük sigorta şirketleri ile daha güçlü ilişkiler ve ortak pazar ile büyük müşterilerle yeni ilişkiler ile kapsamlı bir analitik beceri bütünü oluşturmak olduğu belirtilmiştir. Taahhüt alıcısı, WTW'nin reasürans iş kolunu yaklaşık (.....) TL bedel karşılığında devralacaktır.
- (119) GALLAGHER'in Türkiye'de kurulu ofisi, iştiraki, bağlı şirketi bulunmamaktadır. Ancak Türkiye'deki müşterilerine BH Sigorta ve Reasürans Brokerliği A.Ş. (Brokers House) ile olan işbirliği kapsamında sigorta brokerliği hizmeti sağlamaktadır. Bu işbirliği kapsamında GALLAGHER Brokers House'a Türkiye'de hizmete ihtiyaç duyan müşterilerini yönlendirebilmekte, Brokers House ise kendi takdirinde olmak üzere belirli bölgelerde hizmete ihtiyaç duyan müşterilerini GALLAGHER'a yönlendirebilmektedir. Dolayısıyla GALLAGHER'in Türkiye'de sadece sınırlı ölçüde sigorta brokerliği faaliyeti bulunmaktadır.
- (120) Bildirim konusu işlem bakımından endişe doğuran ticari hayat dışı reasürans dağıtımı pazarında GALLAGHER'in Türkiye'de bir faaliyettinin bulunmadığı görülmektedir. Dolayısıyla WTW'nin reasürans işkolunun GALLAGHER tarafından devralınması halinde Türkiye'de ticari hayat dışı reasürans dağıtımı pazarında bir örtüşme meydana gelmeyecektir. GALLAGHER Türkiye'de şu anda faaliyettinin bulunmadığı ticari hayat dışı reasürans dağıtımı pazarına, pazardan çıkacak olan WTW'nin yerine, yeni bir

oyuncu olarak girmiş olacak, böylece AON'un pazar payı da aynı kalacağından pazardaki yoğunlaşma seviyesinde bir artış meydana gelmeyecektir.

- (121) GALLAGHER'ın küresel reasürans pazarında yeterli mali kaynaklara ve deneyime sahip bir oyuncu olduğu da göz önüne alındığında WTW'nin elden çıkarılacak işkolunun diğer oyuncularla rekabet edebilecek seviyede olacağı, ayrıca AON ve MARSH üzerinde rekabetçi baskı oluşturabileceği değerlendirilmektedir.
- (122) Sonuç olarak, taahhütlerin gerçekleşmesi ile Türkiye'de "Ticari Hayat Dışı Reasürans Dağıtım Pazarında" ortaya çıkabilecek rekabetçi endişelerin ortadan kalkacağı kanaatine varılmıştır. Bu çerçevede, bahse konu işleme Komisyona teklif edilen taahhütler çerçevesinde izin verilmesinin uygun olacağı sonucuna ulaşılmıştır.
- (123) Taahhüt Kılavuzu'nun 89. paragrafında; *"Nihai inceleme aşamasında raporun tamamlanmasına kadar tarafların çözüm önermesi durumunda, incelemeyi yürütmekle görevli meslek personeli önerilen çözümlerin rekabet sorunlarını gidermede yeterli olduğu kanaatine varırsa, çözüm önerisi, yasal sürenin bitmesi beklenmeden hazırlanacak raporla birlikte ivedilikle Kurul gündemine sunulur. Önerilen çözüm yeterli bulunmadığı takdirde, söz konusu öneri yasal süresi içerisinde tamamlanan raporla birlikte Kurul gündemine sunulur. Bu durumda, Kurul çözüm önerisini kabul ederse, işleme taahhütlere bağlı olarak koşullu izin verir, Kurul çözüm önerisini yeterli bulmadığı takdirde rapor taraflara tebliğ edilerek yazılı savunmalarını göndermelerini ister."* hükmü bulunmaktadır.
- (124) Bu bağlamda, taraflarca Komisyona sunulan taahhütlerin esas itibarıyla Türkiye'yi de kapsadığı, bu taahhütlerin gerçekleşmesi durumunda, Türkiye'de inceleme konusu işlem bakımından rekabetçi kaygıya işaret edilen ilgili pazardaki olası rekabet karşıtı etkilerin ortadan kalkacağı anlaşıldığından, bildirim konu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında pazardaki etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağı kanaatine varılmıştır.

H. SONUÇ

(125) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

1- Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna;

2- İşbu nihai inceleme kapsamında tarafların Komisyon'a sunmuş olduğu taahhütler sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde etkin rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurmayacağına,

3- Bu çerçevede, Komisyona sunulan taahhütler çerçevesinde işleme izin verilmesine gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.